
**RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI
MUZEUM GDAŃSKA
ZA 2019 ROK**

MISJA MUZEUM GDAŃSKA:

*Służymy społeczeństwu poprzez
ochronę i promowanie dziedzictwa
historycznego i kulturowego
miasta Gdańska oraz wzmacnianie
tożsamości współczesnych gdańszczan.*

SPIS TREŚCI

Raport z działalności za 2019 rok

	Wstęp Dyrektora Muzeum Gdańska	7
	Darczyńcy i Sponsorzy	12
01	Najważniejsze wydarzenia	14
02	Wystawy	17
03	Wydawnictwa	50
04	Działalność edukacyjna	65
05	Wydarzenia	87
06	Wydarzenia muzyczne	105
07	Muzeum w życiu gdańszczanek i gdańszczan	113
08	Sesje, seminaria, konferencje	121
09	Gromadzenie zbiorów	129
10	Digitalizacja	141
11	Badania i konserwacja zabytków, prace rekonstrukcyjne	143
12	Badania archeologiczne i architektoniczne	151
13	Działalność remontowa i inwestycyjna	153
14	Działalność ogólnomuzealna	157
15	Nagrody i wyróżnienia	161
16	Środki zewnętrzne	163
17	Partnerzy Muzeum	168
18	Sponsorzy	170
19	Media elektroniczne	171
20	Zwiedzający	172
21	Finanse	173
22	Rada Muzeum Gdańska	177
23	Pracownicy	178

(NA STRONIE
PRZEDTYTUŁOWEJ)
FRAGMENT POCZTÓWKI,
1935-1949

FOT. JAN BULHAK

← FASADA DOMU UPHAGENA
W PERSPEKTYWIE
ULICY DŁUGIEJ

FOT. DARIUSZ KULA

WSTĘP DYREKTORA MUZEUM GDAŃSKA

SZANOWNI PAŃSTWO,

oddany w Państwa ręce „Raport roczny” jest zapisem zakończonych i rozpoczętych w 2019 r. prac oraz dokonań Muzeum Gdańska. Chociaż mijający rok był wypełniony wieloma bieżącymi pracami, równoległe nasza instytucja rozpoczęła przygotowania do przypadającego w 2020 r. jubileuszu pięćdziesięciolecia powołania oraz do otwarcia w 2021 r. nowej siedziby Muzeum Bursztynu w Wielkim Młynie.

Głównymi wydarzeniami tego roku były wystawy czasowe. Od lutego do czerwca w Ratuszu Głównego Miasta można było zobaczyć ponad 120 niezwyklej fotografii Gdańska autorstwa Chrisa Niedenthala – jednego z najbardziej cenionych europejskich fotoreporterów, laureata nagrody World Press Photo. Sportretował on Gdańsk w 2018 r., na nowo odkrywając miejsca znane i zapomniane, położone zarówno w Śródmieściu, jak i w innych dzielnicach. Pokazał miasto w sposób nieoczywisty, inspirując tym do dyskusji i refleksji. W centrum jego zainteresowania znaleźli się mieszkańcy Gdańska – uchwyceni w trakcie codziennych zajęć i chwil wypoczynku. Wystawa i album pokazujące Gdańsk w 2018 r. były inicjatywą Pawła Adamowicza. Tragiczna śmierć Prezydenta Gdańska nadała projektowi nowe znaczenie. Premiera albumu odbyła się 2 czerwca 2019 r., tuż przed obchodami Święta Wolności i Solidarności w Gdańsku. Ten zbiorowy portret miasta i jego mieszkańców stanowił zarazem swoiste ostatnie pożegnanie z Prezydentem.

➤ DYREKTOR
MUZEUM GDAŃSKA
DR HAB. WALDEMAR
OSSOWSKI
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

← FRIEDRICH EDUARD
MEYERHEIM, „WIDOK
GDAŃSKA Z BISKUPIEJ GÓRKI”,
LITOGRAFIA, 1832 R.

Kolejna ekspozycja czasowa – „Nikt nam nie weźmie młodości. Narodziny bigbitu” – zaprezentowana została w Galerii Palowej Ratusza Głównego Miasta. Nawiązywała ona do koncertu zespołu Rhythm & Blues, zorganizowanego 24 marca 1959 r. w gdańskim klubie Rudy Kot, od którego datuje się początek polskiego rock’n’rolla. Wystawa przypominała także, że dwie kolejne ważne dla rozwoju tej muzyki formacje: Czerwono-Czarni i Niebiesko-Czarni, debiutowały nieopodal, w Klubie Studentów Wybrzeża ŻAK, odpowiednio w 1961 i 1962 r. W 1965 r., również w Gdańsku, zawiązany został zespół Czerwone Gitary, jeden z najpopularniejszych w całej historii polskiej muzyki rozrywkowej.

W 2019 r. dużo uwagi poświęciliśmy obchodom trzydziestolecia pierwszych, częściowo wolnych wyborów w najnowszej historii Polski oraz osiemdziesiątej rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej. Wśród wielu zorganizowanych z tej okazji wydarzeń należy wspomnieć otwarcie w Galerii Palowej wystawy czasowej „Gdańszczanie 1939”. Tytuł nawiązywał do powieści zmarłego niedawno Brunona Zwały, więźnia niemieckich obozów koncentracyjnych i kronikarza losu Polaków z Wolnego Miasta Gdańska. Inspiracją do powstania tej wystawy był inny projekt realizowany przez Muzeum Gdańska, związany z reedycją prac tego autora. Dzięki porozumieniu ze spadkobiercami Brunona Zwały rozpoczęliśmy pracę nad wydaniem kompletu jego dzieł. Zdecydowaliśmy, że rozpoczniemy od tomu zatytułowanego „Gdańsk 1939”. Książka liczy ponad 700 stron i zawiera między innymi noty biograficzne o kilkudziesięciu Polakach, mieszkańcach Wolnego Miasta Gdańska. Sama wystawa miała być swoistym wypełnieniem przesłania, które pisarz pozostawił potomnym w tomie piątym „Wspomnień gdańskiego bówki”: „[...] Ja sam nie liczę się, [...] nie ma ważniejszych spraw, niż należyte zachowanie pamięci o zamordowanych, około czterech tysiącach gdańskich Polaków”.

Kolejną niezwykle ważną inicjatywą, związaną z tym przesłaniem, było powołanie przez Prezydent Gdańska Aleksandrę Dulkiwicz 28 października 2019 r. Centrum Pamięci o Polakach z Wolnego Miasta Gdańska im. Brunona Zwały z siedzibą w Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku. Jego głównym zadaniem ma być prowadzenie badań historycznych oraz budowanie tożsamości obecnych i przyszłych mieszkańców Gdańska. Pierwszym akcentem działalności Centrum było powołanie społecznej rady, która wskazywać będzie dalsze kierunki jego działalności merytorycznej.

Pod koniec roku otwarta została długo przygotowywana wystawa „Srebra od pokoleń. Gdańscy złotnicy Stumpfowie 1804–1945”. Była to pierwsza próba ukazania fenomenu kilku pokoleń twórców gdańskiego złotnictwa od 1804 r., gdy Carl Stumpf założył

pierwszy rodzinny warsztat, do końca drugiej wojny światowej, gdy potomkowie Ericha Alberta Moritza Stumpfa zawiesili działalność sklepu przy ulicy Długiej i opuścili Gdańsk. W Galerii Palowej pokazano ponad 350 wyrobów jubilerskich: dekoracyjnych, użytkowych, sakralnych i okolicznościowych, a także zdjęcia, okolicznościowe wydawnictwa i dokumenty. Wystawie towarzyszył pięknie wydany katalog.

Muzeum, aby dobrze wypełniać swoją misję, musi ciągle poszerzać zbiory i prezentować je w sposób atrakcyjny, stale przypominając o wyjątkowym dziedzictwie historycznym naszego miasta i tworząc tło dla dzisiejszej pozycji Gdańsk w świecie. Rok 2019 był dla Muzeum Gdańsk wyjątkowo korzystny pod względem nowych nabytków. Nasza kolekcja wzbogaciła się o kilkanaście wybitnych dzieł sztuki oraz ponad 2600 obiektów o walorach historycznych i artystycznych, które stopniowo wprowadzamy do muzealnych ekspozycji. Nowych zakupów dokonano przede wszystkim dzięki dotacjom celowym Gminy Miasta Gdańsk, ale także ze środków własnych.

Zrealizowano również wiele spektakularnych projektów konserwatorskich. Odnaleziono oryginalne polichromie z 1683 r. zdobiące zabytkową kratę w Sieni Ratusza Głównego Miasta. Podczas prac przy sklepieniach w ratuszowym pomieszczeniu Wielki Krzysztof, pokrytych malowidłami symbolizującymi związek Gdańsk i Pomorza z Rzeczpospolitą, udało się dotrzeć do warstw polichromii z 1583 r. i odtworzyć pierwotny wygląd malowideł. Była to pierwsza renowacja tego pomieszczenia, pełniącego funkcję archiwum miejskiego od blisko pół wieku. Realizację projektu umożliwiła dotacja Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu na ochronę zabytków.

Zwiedzający Muzeum Gdańsk nie dostrzegają na ogół pracy działów technicznych, które dbają o sprawne funkcjonowanie Muzeum oraz realizowane inwestycje. W 2018 r. dużego wysiłku i profesjonalizmu wymagało między innymi pokrycie gontem dachu Kuźni Wodnej w Oliwie. Od wymiany dachu rozpoczęto także realizację największej inwestycji prowadzonej przez naszą instytucję – przekształcenia Wielkiego Młyna w nową siedzibę Muzeum Bursztynu.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się oferta edukacyjna w oddziałach Muzeum. Warte odnotowania są również nowe formy aktywności prowadzone poza murami instytucji.

W 2019 r. w ramach projektu „Historia gdańskich dzielnic” podjęto działania zatytułowane „Nowy Port – nowe spojrzenie”. W ich efekcie 8 sierpnia 2019 r. przy ulicy Floriańskiej 3 odsłonięto mural przygotowany przez najmłodszych mieszkańców

dzielnicy Nowy Port – dzieci znajdujące się pod opieką Stowarzyszenia „Dom na Skraju”. Mural powstał jako efekt wielu spotkań oraz zajęć warsztatowych poświęconych historii dzielnicy. Projekt, którego realizacja była możliwa dzięki dotacji z programu „Patriotyzm Jutra” realizowanego przez Muzeum Historii Polski w Warszawie, zakończył się 26 listopada pokazem filmu.

Warto wspomnieć, że 6 i 7 września odbyła się na Westerplatte druga edycja widowiska „Światłocienie”, podczas którego na terenie półwyspu można było po zmroku zobaczyć siedem instalacji przygotowanych przez artystów z Trójmiasta oraz Warszawy. Ich głównym tematem była refleksja nad miejscem pamięci, jego funkcjonowaniem w pamięci zbiorowej i przesłaniem, jakie niesie ten skrawek ziemi, na którym rozpoczął się najstraszniejszy konflikt XX w.

Miniony rok przyniósł także trudne chwile dla naszej instytucji. Od maja do września byliśmy świadkami uwikłania Westerplatte w bieżący spór polityczny i ideologiczny za sprawą pomysłu budowy w trybie specustawy nowego muzeum nazwanego Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 r.

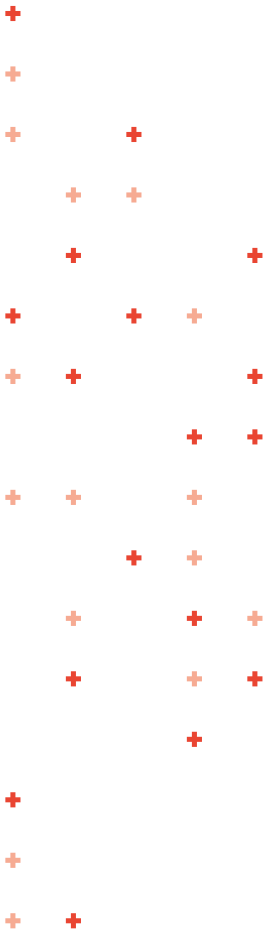
Dyrekcja, Rada Muzeum, władze miasta oraz przedstawiciele środowisk muzealnych protestowali przeciwko realizacji tego przedsięwzięcia na mocy przepisów przenoszących grunty miejskie, od 1993 r. stanowiące własność samorządu miejskiego oraz oddziału Muzeum Gdańska – Wartowni nr 1, pod kuratelę państwa. W ocenie wielu specjalistów, w tym biura legislacyjnego Sejmu i Senatu, specustawa została uchwalona z naruszeniem norm prawa polskiego i europejskiego. Ponadto, jak zauważył prezes Stowarzyszenia Muzealników Polskich Michał Niezabitowski, zapisy ustawy stwarzają możliwość wywłaszczenia placówki muzealnej – bezprecedensowego działania, którego nie byliśmy świadkami w Polsce od 1950 r., kiedy to znacjonalizowano muzea.

Aby uzasadnić i usankcjonować przejęcie terenu, równoległe do procesu legislacyjnego rozpoczęto na szeroką skalę kampanię powielania w mediach i parlamencie przez polityków i dziennikarzy związanych z obozem rządowym nieprawdziwych faktów, krzywdzących i dyskredytujących działania Muzeum Gdańska przy Wartowni nr 1 i uderzających bezpośrednio w osoby świadczące usługi na rzecz Muzeum.

Mam nadzieję, że rzetelnie zgromadzone informacje zawarte w niniejszym „Raporcie” oraz w sprawozdaniach z poprzednich lat dają możliwość zaznajomienia się z faktycznym stopniem zaangażowania i aktywności naszej instytucji w sprawę ochrony, edukacji, jak również planów zagospodarowania Westerplatte w przyszłości.

Wszystkie wymienione wyżej działania, ale także wiele innych zrealizowanych w ubiegłym roku, powiodły się dzięki życzliwemu wsparciu i współpracy wielu instytucji oraz zaangażowaniu naszych współpracowników i przyjaciół, za co chciałbym serdecznie podziękować. Wyrażając wdzięczność wszystkim naszym darczyńcom, sponsorom i współpracownikom, a także moim kolegom, pracownikom Muzeum, proszę o życzliwą lekturę „Raportu” i zapraszam na wystawy, koncerty i wydarzenia. Nasze Muzeum jest otwarte dla wszystkich!

DARCZYŃCY I SPONSORZY

Pragniemy złożyć serdeczne podziękowania wszystkim Osobom i Instytucjom, które przyczyniły się do rozwoju muzealnych kolekcji.

Muzealia przekazali:

Renata Adamowicz, Andrzej i Bogumiła Adamscy, Elżbieta Bukała, Dorota Cenecka, Jan Daniluk, Beata Dziegielewska, Adam Fleks, Anna Frąckowska, Jacek Friedrich, Gerda Froehlich (Frankfurt nad Odrą, Niemcy), Gesine Gaertner (Dinslaken, Niemcy), Marcin Gronkowski, Barbara Gronuś-Dutko, Mariusz Grzęda, Anke Hoppe (Bordesholm, Niemcy), Justyna Jaszak, Edo Katz (Nahariya, Izrael), Piotr Kobzdej, Wojciech Krajewski, M. Kusch, Przemysław Kuś, Krzysztof Laskowski, Nico Leeuweburgh (Sprang-Capelle, Holandia), Czesław Maculewicz, Jan Markiewicz, Wojciech Minczyk, Andrzej Moritz, Ewa Mroczkowska, Adam Murman, Mateusz Naumowicz, Hanna Olszewska, Emilia i Stanisław Pietras, Eryk Popkiewicz, Ewa Pośnik, Jakub Pytlik, Bożena Przytocka, Alain Roggeman (Bruksela, Belgia), Ewa Rybak, Dżemila Smajkiewicz-Murman, Jerzy Sobczak, Marcin Szczepański, Ewa Stańska-Bugaj, Ulrich Vocke (Berlin, Niemcy), Wilhelm Wieland (Oyten, Niemcy), Daniel Wojciechowski, Jerzy W. Wołodźko, Karol Żołobiński.

Antykwariat Martin Kiener, Biuro Prezydent Miasta Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Gmina Miasta Gdańska, Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztynników, PGH du Boulay (Wielka Brytania), Poczta Polska S.A., Pomorskie Towarzystwo Detektorystów Princes Polonie, Stowarzyszenie Reduta Orneta, Stowarzyszenie SUM Gdańsk, Stowarzyszenie Związek Miast i Gmin Morskich.

Składamy także wyrazy wdzięczności Sponsorom za ich wkład w rozwój Muzeum Gdańska: Browarowi Amber Sp. z o.o. z Bielkówek, Gdańskiej Infrastrukturze Wodociągowo-Kanalizacyjnej Sp. z o.o. oraz firmie Mercor S.A.

01

NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA

DO NAJWAŻNIEJSZYCH SUKCESÓW I WYDARZEŃ W 2019 R. W MUZEUM GDAŃSKA NALEŻAŁY:

1. 512 060 osób – rekordowa liczba gości, którzy odwiedzili oddziały Muzeum Gdańska.

2. Uzyskanie dofinansowania w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska–Rosja 2014–2020 – projektu „Connected by amber. Joint actions to share amber heritage” w kwocie 1 395 008,59 EUR.

3. Uzyskanie dofinansowania w ramach programu Południowy Bałtyk 2014–2020 dla projektu „Laying fixed foundations for innovative Archaeotourism – a new ‘green’ Archaeoroute in the Southern Baltic Sea Region (akronim: ArchaeoBalt)” w kwocie 396 751 EUR.

4. Wystawa czasowa „Niedenthal Gdańsk 2018” wraz z publikacją.

5. Wystawa czasowa „Nikt nam nie weźmie młodości. Narodziny bigbitu. Odsłona gdańska” wraz z publikacją.

6. Wystawa czasowa „Gdańszczanie 1939” i współorganizacja obchodów osiemdziesiątej rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej.

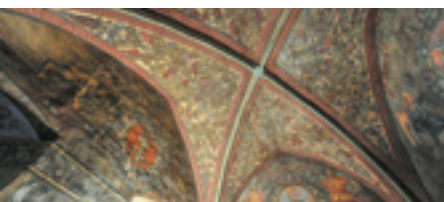
7. Wystawa czasowa „Srebra od pokoleń. Gdańscy złotnicy Stumpfowie 1804–1945” wraz z publikacją.

8. Wystawa plenerowa „Budowanie wspólnoty. Paweł Adamowicz i gdańszczanie”.

9. Wydanie pierwszego muzealnego katalogu zbiorów: „Złotnictwo od XVII do XX wieku. Katalog zbiorów Muzeum Gdańska”.

10. Przeprowadzenie kompleksowych prac konserwatorskich malowideł ściennych i wsporników żeber sklepiennych w pomieszczeniu Wielki Krzysztof (Ratusz Głównomiejski), prace dofinansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

11. Zdobywanie czterech nagród i wyróżnienia za publikację „Gdańskie ogrody”, w tym nagrody w kategorii Pomorska książka roku w ramach Pomorskiej Nagrody Literackiej „Wiatr od morza”.

12. Otrzymanie wyróżnienia za spektakl multimedialny „Westerplatte – światło-cienie” w konkursach Pomorska Nagroda Muzealna 2018 i Mercurius Gedanensis w kategorii Oferta spędzania czasu wolnego, nauka i kultura.

13. Zdobywanie nagrody za najatrakcyjniejsze stoisko podczas „Free Time Festival 2019” (Wartownia nr 1 na Westerplatte).

02

WYSTAWY
WYSTAWY STAŁE
I PROGRAMY STRATEGICZNEWYSTAWA STAŁA MUZEUM BURSZTYNU
W WIELKIM MŁYNIE

Termin: prace prowadzono przez cały 2019 r.

Zespół zadaniowy: Joanna Grążawska, Renata Adamowicz, Bartłomiej Kentzer, Ewa Pawłęga, Kinga Krause, współpraca: Anna Bocek z zespołem

Prace sfinansowano w ramach programu współpracy transgranicznej „Polska–Rosja” 2014–2020.

Zespół opracował scenariusz wystawy stałej Muzeum Bursztynu w Wielkim Młynie na dwóch poziomach ekspozycji: „Bursztyn w przyrodzie” i „Bursztyn w kulturze”. W porównaniu do obecnej wystawy w Zespole Przedbramia ulicy Długiej nowa wystawa będzie znacznie większa, bogatsza w treści merytoryczne oraz rozwiązania edukacyjne, a także dostępna dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt zaprezentowano 25 listopada 2019 r. podczas seminarium „Connected by Amber”, które odbyło się w Ratuszu Staromiejskim.

WYSTAWA STAŁA W ODDZIALE GŁÓWNYM
MUZEUM GDAŃSKA

Termin: prace prowadzono przez cały 2019 r.

Zespół zadaniowy: Klaudiusz Grabowski, dr Andrzej Hoja, dr Janusz Marszałec, dr hab. Waldemar Ossowski, konsultacje: Monika Chabor, Magdalena Fryze-Seroka

Zespół rozpoczął pracę nad projektem partycypacyjnym „Gdańska mozaika”. Jego celem jest włączenie mieszkańców miasta w budowę wystawy. Przez cały rok prowadzono warsztaty, w czasie których gdańszczanie mogli podzielić się swoimi opowieściami i przekazać do Muzeum przedmioty związane z miastem.

Materiały warsztatowe stanowiły: mapa i klocki z dzielnicami miasta, ulotki i plakaty. Koncepcję warsztatów zaprezentowano 11 grudnia 2019 r. na spotkaniu Rady Programowej ds. Oddziału Głównego. Rada wsparła ideę włączania mieszkańców w tworzenie wystawy poprzez warsztaty oraz utworzenie społecznej rady działającej przy Oddziale Głównym.

WIZUALIZACJA EKSPOZYCJI
W NOWYM MUZEUM
BURSZTYNU

AUTORKA KONCEPCJI
ANNA BOCEK

→ INSCENIZACJA WALK
NA WESTERPLATTE
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

PROGRAM „STRATEGIA DZIAŁAŃ NA WESTERPLATTE”

Termin: styczeń–grudzień 2019 r.

Koordinacja: dr Janusz Marszalec

W 2019 r. kontynuowano prace zmierzające do rewitalizacji Westerplatte, w tym do opracowania nowej koncepcji działań edukacyjnych. W tym celu: stworzono reklamowe materiały filmowe, zrealizowano kolejną edycję projektu „Westerplatte – Szlak Pamięci”, przygotowano wydarzenie „45. urodziny Wartowni nr 1”, rozpropagowano wielkoformatową grę edukacyjną „Westerplatte”. Wykonano także makietę dotykową Nowych Koszar – z myślą przede wszystkim o osobach z problemami ze wzrokiem, ale też o turystach oczekujących wizualizacji dawnej architektury tego miejsca pamięci. Nie została ona zamontowana zgodnie z planem ze względu na wycofanie się z wcześniejszych uzgodnień Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Główne wydarzenia na Westerplatte miały miejsce 31 sierpnia i 1 września w ramach trzeciej edycji festiwalu „Spotkania z historią”. Przeszło 11 tysięcy widzów obejrzało spektakle z udziałem ponad 100 rekonstruktorów i prezentację współczesnego sprzętu wojskowego. 6–7 września odbyła się druga edycja spektaklu multimedialnego „Światłocienie”, w którym uczestniczyło około 1500 widzów.

W październiku zorganizowano konferencję naukową „Historia jako pokusa. Spojrzenie przez perspektywę Westerplatte”, będącą kontynuacją rozważań podjętych w 2018 r. podczas międzynarodowej konferencji „Operacje na pamięci”.

**WYSTAWY
CZASOWE**
RATUSZ GŁÓWNEGO MIASTA
„NIEDENTHAL GDAŃSK 2018”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Sala Morska

Termin: 31 stycznia – 16 czerwca 2019 r.

Kuratorzy: dr Janusz Marszalec, Dorota Powirska

Projekt scenografii: Leszek Szurkowski

↓ CHRIS NIEDENTHAL PODCZAS
WERNISAŻU WYSTAWY

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ FRAGMENT WYSTAWY „GDAŃSK
I OKOLICE W MEDALIERSTWIE”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↘ WERNISAŻ WYSTAWY „GDAŃSK
I OKOLICE W MEDALIERSTWIE”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

Na wystawie zaprezentowano autorskie zdjęcia uznanego fotoreportera Chrisa Niedenthala, dokumentujące Gdańsk w 2018 r. W związku z tragiczną śmiercią Prezydenta Gdańska Pawła Adamowicza ekspozycję uzupełniono o zdjęcia Prezydenta wykonane przez fotoreportera wykonane w 2018 r.

Wystawie towarzyszyły spotkania z autorem zdjęć, oprowadzanie kuratorskie i warsztaty dla seniorów.

„GDAŃSK I OKOLICE W MEDALIERSTWIE”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – sale wystawowe

Termin: 31 stycznia 2019 r. – 31 maja 2020 r.

Kurator: dr inż. Tomasz Olkowski

Podczas ekspozycji pokazano kilkaset medali związanych z Gdańskiem, Prusami i Pomorzem Gdańskim, powstałych od XVII do XXI w., ze zbiorów Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Gdańska, Westpreußisches Landesmuseum w Warendorfie oraz ze zbiorów prywatnych. Największą część ekspozycji tworzyły dwudziestowieczne medale pomorskie, zaprezentowane w układzie tematycznym, ilustrujące lokalną kulturę, sztukę, gospodarkę, przemysł, sławne postaci i wydarzenia.

↑ FRAGMENT WYSTAWY
„NIKT NAM NIE WEŹMIE
MŁODOŚCI. NARODZINY
BIGBITU. ODSŁONA GDAŃSKA”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ OBRADY PODCZAS
KONFERENCJI
„DZIEJE ZŁOTEGO”

FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

„NIKT NAM NIE WEŹMIE MŁODOŚCI. NARODZINY BIGBITU. ODSŁONA GDAŃSKA”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Galeria Palowa

Termin: 24 marca – 18 sierpnia 2019 r.

Kurator: Grzegorz Jedlicki, współpraca: Marcin Jacobson

24 marca 1959 r. w gdańskim klubie Rudy Kot odbył się koncert zespołu Rythm & Blues – wydarzenie uznawane jest za początek polskiego rock’n’rolla. W sześćdziesiątą rocznicę tego wydarzenia zorganizowano wystawę prezentującą historię narodzin bigbitu. Wśród prezentowanych ponad stu eksponatów znalazły się instrumenty i sprzęt muzyczny z lat 1959–1970, ubiory sceniczne i pamiątki należące między innymi do Jerzego Kosseli, Bogusława Wyrobka i Czesława Niemena oraz zespołów Rythm & Blues, Czerwono-Czarni, Niebiesko-Czarni, Czerwone Gitary.

„DZIEJE ZŁOTEGO”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety

Termin: 23 kwietnia – 28 kwietnia 2019 r.

Kurator: dr inż. Tomasz Olkowski

Współorganizator: Oddział Okręgowy Narodowego Banku Polskiego w Gdańsku

Z okazji przypadającej w 2019 r. setnej rocznicy ustanowienia złotego walutą Rzeczypospolitej Polskiej przy udziale Oddziału Okręgowego Narodowego Banku Polskiego w Gdańsku przedstawiono historię złotego od XVI w. do 1939 r.

↑ WYSTAWA „BIURKO PAWŁA ADAMOWICZA”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„BIURKO PAWŁA ADAMOWICZA”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta Gdańska – Mała Sala Rady (Sala Zimowa)

Termin: od 27 maja 2019 r. – ekspozycja została przedłużona na kolejny rok

Kuratorka: Renata Adamowicz

W Małej Sali Rady urzędowali gdańscy burmistrzowie. Po tragicznej śmierci Prezydenta Pawła Adamowicza w styczniu 2019 r. postanowiono upamiętnić w tym miejscu Jego postać. Na kameralnej ekspozycji pokazano biurko, przy którym przez 20 lat pracował Prezydent Adamowicz, a wcześniej jego poprzednicy. Rodzina, przyjaciele i współpracownicy wybrali z Jego gabinetu ważne dla Niego książki i przedmioty osobiste. Obok biurka wyeksponowano uroczysty strój z łańcuchem prezydenckim.

„OLGA KRZYŻANOWSKA (1929–2018). TRZY PORTRETY”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Sienń Górna

Termin: 6 czerwca – 30 września 2019 r.

Kurator: dr Janusz Marszałec, współpraca: dr Andrzej Hoja

Wystawa, zorganizowana z okazji trzydziestej rocznicy częściowo wolnych wyborów w Polsce, opowiadała o zmarłej w 2018 r. Oldze Krzyżanowskiej, lekarce, działaczce społecznej, polityczce i gdańszczance, wicemarszałkini sejmu dwóch kadencji. Bohalterka przedstawiona została z trzech perspektyw: rodzinnej, środowiska gdańskiego oraz polityki.

↓ WYSTAWA
„OLGA KRZYŻANOWSKA
(1929–2018).
TRZY PORTRETY”
FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

Prezenterka Oldze Marszałek Młodziej 8. „Za wieloletnią wybitną działalność w „Solidarności”, w tym w Komisji RP, w której wybitnie się przyczyniła do odwołania się do Sejmu i Senatu, 18 czerwca 2018 r. Fot. Krzyżanowska / KFP

Olga being awarded Młodziej the Second Medal For long and distinguished work in "Solidarity", both Houses of the Parliament, for righteousness and exemplary care for the good of Poland and Gdańsk". 18th June 2018 (Krzyżanowska / KFP)

↑ PRZEMARSZ ULICĄ DŁUGĄ,
OTWARCIE WYSTAWY
„BURSZTYN. DZIEDZICTWO
I NOWOCZESNOŚĆ”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

➤ WERNISAŻ WYSTAWY
„BURSZTYN. DZIEDZICTWO
I NOWOCZESNOŚĆ”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

➔ FRAGMENT WYSTAWY
„BURSZTYN. DZIEDZICTWO
I NOWOCZESNOŚĆ”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„BURSZTYN. DZIEDZICTWO I NOWOCZESNOŚĆ”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Sala Morska

Termin: 17 lipca – 27 października 2019 r.

Organizatorzy: Biuro Prezydenta Miasta Gdańska ds. Komunikacji i Marki Miasta, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Związek Miast i Gmin Morskich oraz Muzeum Gdańska

Kuratorzy: prof. Sławomir Fijałkowski (Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku), Robert Pytlos (Urząd Miejski w Gdańsku), Renata Adamowicz (Muzeum Gdańska), Bartłomiej Kentzer (Muzeum Gdańska)

Kilkaset dzieł współczesnych artystów, wykonanych z użyciem bursztynu, w tym prace wystawiane podczas Biennale Sztuki w Wenecji w 2019 r., można było zobaczyć w Sali Morskiej. Ekspozycję uzupełniły zbiory Muzeum Bursztynu, między innymi kilkadziesiąt okazów przyrodniczych. Wernisażowi towarzyszył pokaz mody „La Via Dell’ Ambra Gdańsk–Wenecja 2019” autorstwa projektantów z Atelier Słoma & Trymbulak.

Open 1941 antitank vehicle village Pestro Palata
 opened, as they were used to work together
 and somewhat possible. 1 IX 1939
 For: Military program

The resistance at the Pestro Post Office forced
 the Germans to not destroy and arrested them.
 1 September 1939
 (German collection)

General Pestro Palata, decorated as a soldier
 with decorations on 8 IX 1939
 For: Military Museum Gdansk

The defenders surrendered after an entire day
 of fighting. They were executed on 8 October 1939
 (Museum Gdansk collection)

Ervina Bergshvets
 Russian officer with a Pestro Palata
 Document photo to show papers on 8 IX 1939
 For: Military Museum Gdansk

Ervina Bergshvets
 the child nurse of the family of the Post Office
 the day of her death on 22 October 1939
 (Museum Gdansk collection)

FRAGMENT WYSTAWY
„GDAŃSZCZANIE 1939”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„GDAŃSZCZANIE 1939”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta Gdańska – Galeria Palowa

Termin: 31 sierpnia – 10 listopada 2019 r.

Kuratorzy: Marek Adamkowicz, dr Jan Daniluk

Wystawa została przygotowana z okazji osiemdziesiątej rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej. Pokazano na niej sytuację społeczno-polityczną na terenie Wolnego Miasta Gdańska od wiosny 1939 do wiosny 1940 r. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w partnerstwie z Muzeum Stutthof w Sztutowie i Towarzystwem Przyjaciół Gdańska, a eksponaty użyczyli także: Polska Akademia Nauk Biblioteka Gdańska, Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu oraz kolekcjonerzy prywatni.

FRAGMENT WYSTAWY
„SREBRA OD POKOLEŃ.
GDAŃSCY ZŁOTNICY
STUMPFOWIE 1804–1945”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„SREBRA OD POKOLEŃ. GDAŃSCY ZŁOTNICY STUMPFOWIE 1804–1945”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Galeria Palowa

Termin: 12 grudnia 2019 r. – 30 kwietnia 2020 r.

Kuratorka: dr Anna Frąckowska

Na wystawie przedstawiono historię rodu złotniczego Stumpfów oraz jednej z największych i najśłynniejszych gdańskich firm złotniczych – „Moritz Stumpf & Sohn”. Zaprezentowano niemal 400 eksponatów ze zbiorów muzealnych, kościelnych, archiwów i bibliotek, a także liczne przedmioty z kolekcji prywatnych, w większości prezentowane po raz pierwszy. Wydany został również obszerny katalog i przygotowany bogaty program wydarzeń towarzyszących.

↑ ERNST KOLBE, „KUTER
RYBACKI PŁYNĄCY Z PEŁNĄ
PRĘDKOŚCIĄ (USTKA)”,
FRAGMENT, NIEDATOWANY

„ERNST KOLBE (1876–1945). IMPRESJONISTA POMORZA”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – sale wystawowe I–III

Termin: do 15 września 2019 r.

Kuratorka: Izabela Jastrzemska-Olkowska, współpraca: Marta Krzyżowska

Otwarta w 2018 r. wystawa czasowa prezentowała prace pomorskiego impresjonisty Ernsta Kolbego ze zbiorów Westpreußisches Landesmuseum w Warendorfie.

DWÓR ARTUSA

„S/S WIGRY – POLSKI STATEK Z WOLNEGO MIASTA GDAŃSKA”

Miejsce: Dwór Artusa – sala wystaw czasowych

Termin: 23 maja – 30 września 2019 r.

Kurator: Marek Adamkowicz, współpracownik: Witold Bogdański

Wystawa czasowa poświęcona była 27 marynarzom międzynarodowej załogi polskiego statku „Wigry”, który zatonał 15 stycznia 1942 r. u wybrzeży Islandii podczas tzw. sztormu stulecia. Ekspozycję przygotowano we współpracy z Witoldem Bogdańskim, prezesem Stowarzyszenia Polonii Islandzkiej. Wydarzenie wpisało się w realizowany przez Muzeum Gdańskie program obchodów osiemdziesiątej rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej.

↑ WERNISAŻ WYSTAWY
„S/S WIGRY – POLSKI STATEK
Z WOLNEGO MIASTA
GDAŃSKA”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„WESTERPLATTE – W POSZUKIWANIU AUTENTYZMU”

Miejsce: Dwór Artusa – sala wystaw czasowych

Termin: do 12 maja 2019 r.

Kurator: dr Janusz Marszalec

W Dworze Artusa prezentowano zainicjowaną w 2018 r. miniwystawę ilustrującą wyniki prac trzech pracowni architektonicznych, zaproszonych do zaprojektowania nowego układu przestrzennego Pola Bitwy Westerplatte.

EKSPONATY PREZENTOWANE
NA WYSTAWIE
„MIECZYŚLAW RÓŻYCKI.
POLSKA BIŻUTERIA
POWOJENNA Z BURSZTYNEM”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

EKSPONAT Z WYSTAWY
„BURSZTYN I DESIGN”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

MUZEUM BURSZTYNU

„JANUSZ WOSIK – IN MEMORIAM”

Miejsce: Muzeum Bursztynu – antresola w Wieży Więziennej

Termin: 21 marca – 29 września 2019 r.

Kuratorka: Renata Adamowicz

Wystawa monograficzna Janusza Wosika (1953–2018), znakomitego złotnika, przez całe życie związanego z Gdańskiem, na której zaprezentowano ponad 30 eksponatów ze zbiorów własnych Muzeum Bursztynu, a także Muzeum Zamkowego w Malborku, Muzeum Archeologicznego w Gdańsku i Amber Museum w Krakowie oraz pochodzących z kolekcji prywatnych.

„NOWOŚCI W MUZEUM BURSZTYNU”

Miejsce: Muzeum Bursztynu – antresola w Wieży Więziennej

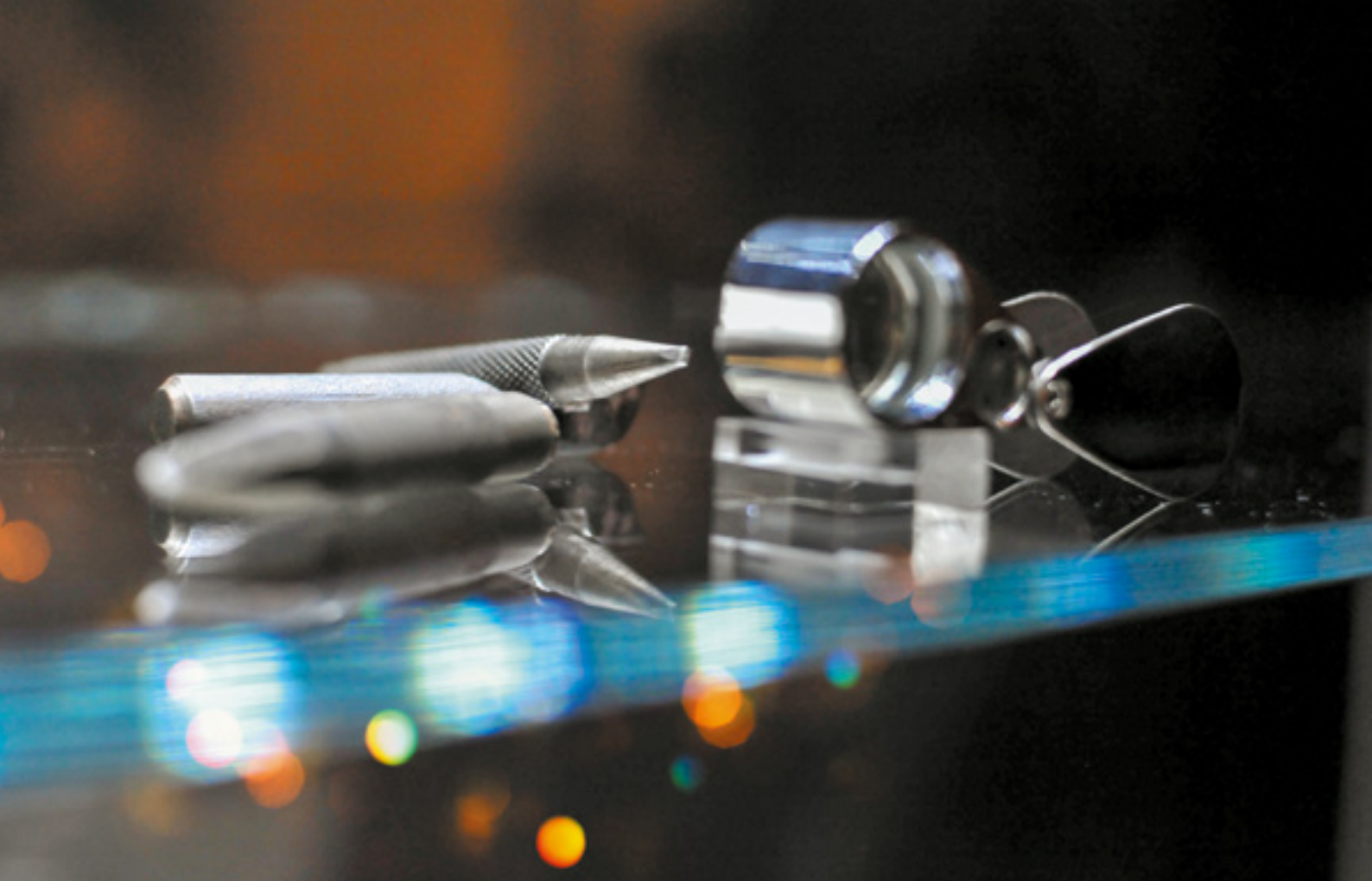
Termin: 21 listopada 2019 r. – 28 czerwca 2020 r.

Kuratorka: Renata Adamowicz

Na wystawie zaprezentowano kilkadziesiąt przedmiotów, które wzbogaciły kolekcję Muzeum w 2019 r. dzięki zakupom, a także darowiznom instytucji i osób prywatnych.

← EKSPONAT Z WYSTAWY
„BURSZTYN I DESIGN”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↘ EKSPONATY PREZENTOWANE
NA WYSTAWIE „MIECZYŚLAW
RÓŻYCKI. POLSKA BIŻUTERIA
POWOJENNA Z BURSZTYNEM”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„MIECZYŚLAW RÓŻYCKI. POLSKA BIŻUTERIA POWOJENNA Z BURSZTYNEM”

Miejsce: Muzeum Bursztynu – Sala Sądowa

Termin: 21 listopada 2019 r. – 28 czerwca 2020 r.

Kuratorka: Joanna Grążawska

Na ekspozycji zaprezentowano 130 prac Mieczysława Różyckiego (1919–1995) wypożyczonych z kolekcji rodzinnej, w tym biżuterię i przedmioty sztuki sakralnej z lat pięćdziesiątych–sześćdziesiątych XX w. oraz dokumenty, fotografie i nagrody związane z artystą.

„BURSZTYN KLASYCZNIE? WYSTAWA AUTORSKA ANDRZEJA ADAMSKIEGO”

Miejsce: Muzeum Bursztynu – antresola w Wieży Więziennej

Termin: 7 września 2018 r. – 10 marca 2019 r.

Kuratorka: Joanna Grążawska

W 2018 r. otwarta została monograficzna ekspozycja poświęcona Andrzejowi Adamskiemu, który od ponad 40 lat wykonuje wyroby jubilerskie i małe formy plastyczne z użyciem bursztynu.

BURSZTYNY ŚWIATA

Miejsce: Muzeum Bursztynu – Sala Sądowa

Termin: 15 listopada 2018 r. – 30 września 2019 r.

Kurator: Bartłomiej Kentzer

Otwarta w 2018 r. wystawa poświęcona bursztynom świata prezentowała żywice kopalne występujące na całym świecie. Obiekty pochodziły ze zbiorów własnych Muzeum Bursztynu oraz Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, a także ze zbiorów prywatnych, polskich i zagranicznych.

DOM UPHAGENA

„PRACE DOROTY CENECKIEJ I PRZEMYSŁAWA KUŚ”

(inaugurująca cykl „Dizajn w Domu Uphagena”)

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 28 czerwca – 31 sierpnia 2019 r.

Kuratorzy: Robert Pytlos (Urząd Miejski w Gdańsku),
Renata Adamowicz (Muzeum Bursztynu)

Dorota Cenecka – twórczyni biżuterii z bursztynem i Przemysław Kuś – rzeźbiarz w bryłach bursztynu byli bohaterami pierwszej wystawy z cyklu „Dizajn w Domu Uphagena”. Głównym założeniem cyklu jest prezentacja współczesnego wzornictwa w zabytkowych wnętrzach.

← EKSPONATY PREZENTOWANE
NA WYSTAWIE
„PRACE DOROTY CENECKIEJ
I PRZEMYSŁAWA KUSIA”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↙ AUTORZY WYSTAWY
„PRACE DOROTY CENECKIEJ
I PRZEMYSŁAWA KUSIA”

FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

↘ FRAGMENT WYSTAWY
„PRACE DOROTY CENECKIEJ
I PRZEMYSŁAWA KUSIA”

FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

↓ FRAGMENT WYSTAWY
„WIDOKI MOTŁAWY”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„WIDOKI MOTŁAWY”

Miejsce: Dom Uphagena – sale wystawowe

Termin: 11 września – 11 listopada 2019 r.

Kuratorzy: Adam Fleks, Krystyna Maria Kahsin, współ-
praca: Wojciech Szymański

Na wystawie zaprezentowano prace znanego gdańskiego fotografa Adama Fleksa i malarki Krystyny Marii Kahsin. Fotografie są impresją na temat charakterystycznego fragmentu miasta, a inspirację do obrazów stanowiły dawne zdjęcia rzeki.

„UBODZY, CHORZY, SIEROTY. SZPITALE DAWNEGO GDAŃSKA W OKRESIE ŚREDNIOWIECZA I NOWOŻYTNOŚCI”

Miejsce: Dom Uphagena – sale wystawowe

Termin: 3 grudnia 2019 r. – 30 marca 2020 r.

Organizatorzy: Muzeum Gdańska, Gdański Uniwersytet Medyczny i Okręgowa Izba Lekarska w Gdańsku

Kuratorzy: dr hab. Adam Szarszewski (Gdański Uniwersytet Medyczny), dr Piotr Paluchowski (Gdański Uniwersytet Medyczny), współpraca: Wojciech Szymański (Dom Uphagena)

Celem ekspozycji było przybliżenie historii gdańskiego szpitalnictwa w średniowieczu i okresie nowożytnym, kiedy „szpitale” pełniły przede wszystkim funkcję przytułków dla osób ubogich i starszych. Zwiedzający mieli okazję zapoznać się z wszystkimi funkcjonującymi wtedy w mieście instytucjami. Ich historię zilustrowały zabytki, dokumenty z epoki, przedstawienia graficzne oraz fotografie.

→ WERNISAŻ WYSTAWY „UBODZY, CHORZY, SIEROTY. SZPITALE DAWNEGO GDAŃSKA W OKRESIE ŚREDNIOWIECZA I NOWOŻYTNOŚCI”, NA ZDJĘCIU DR PIOTR PALUCHOWSKI – JEDEN Z KURATORÓW WYSTAWY
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ FRAGMENT WYSTAWY „UBODZY, CHORZY, SIEROTY. SZPITALE DAWNEGO GDAŃSKA W OKRESIE ŚREDNIOWIECZA I NOWOŻYTNOŚCI”
FOT. STUDIO RE:DESIGN

W Domu
Dobroczynności
i Sierot

28

Sierociniec gdański
na obrazach
Gottharda Johanna
Kuehla

Na ...

F ...

„HISTORIA GDAŃSKIEJ CODZIENNOŚCI. WYNIKI BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH PRZY ULICY ŚWIĘTOJAŃSKIEJ”

Miejsce: Dom Uphagena – sale wystawowe

Termin: do 26 maja 2019 r.

Kurorka: dr Joanna Dąbal (Uniwersytet Gdański, Instytut Archeologii i Etnologii),
współpraca: Wojciech Szymański (Dom Uphagena)

W pierwszych miesiącach 2019 r. prezentowana była, otwarta w 2018 r., wystawa zatytułowana „Historia gdańskiej codzienności. Wyniki badań archeologicznych przy ulicy Świętojańskiej”.

TWIERDZA WISŁOUJŚCIE

„CODZIENNOŚĆ W PRZEDMIOTACH. BADANIA ARCHEOLOGICZNE W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE”

Miejsce: Oddział Twierdza Wisłoujście (Dom Komendanta)

Termin: 1 maja – 31 sierpnia 2019 r.

Kuratorzy: Katarzyna Krawczyk, Grzegorz Jedlicki

W Twierdzy prezentowano wystawę archeologiczną „Codziennosc w przedmiotach . Badania archeologiczne w Twierdzy Wisłoujście”, otwartą w 2016 r.

FRAGMENT WYSTAWY
„CODZIENNOŚĆ
W PRZEDMIOTACH.
BADANIA ARCHEOLOGICZNE
W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE”

FOT. MACIEJ FLIS

FRAGMENT WYSTAWY
„CODZIENNOŚĆ
W PRZEDMIOTACH.
BADANIA ARCHEOLOGICZNE
W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE”

FOT. DARIUSZ KULA

**WYSTAWY
PLENEROWE****„WIELKOPOLANIE KU NIEPODLEGŁEJ –
W STULECIE ZWYCIĘSKIEGO POWSTANIA”**

Miejsce: plac Obrońców Poczty Polskiej

Termin: 9–20 kwietnia 2019 r.

Koordinacja: Marek Adamkowicz

Wystawa, przygotowana przez Wielkopolskie Muzeum Niepodległości, miała charakter objazdowy. Jej celem było pokazanie przebiegu powstańczego zrywu z lat 1918–1919 i przypomnienie o udziale w nim osób, które w późniejszym okresie związane były ze środowiskiem polskim w Wolnym Mieście Gdańsku.

↑ WYSTAWA PLENEROWA
„BUDOWANIE WSPÓLNOTY.
PAWEŁ ADAMOWICZ
I GDAŃSZCZANIE”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

← WYSTAWA PLENEROWA
„WIELKOPOLANIE
KU NIEPODLEGŁEJ –
W STULECIE ZWYCIĘSKIEGO
POWSTANIA”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„BUDOWANIE WSPÓLNOTY. PAWEŁ ADAMOWICZ I GDAŃSZCZANIE”

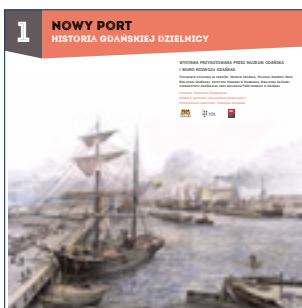
Miejsce: Długi Targ

Termin: 4 czerwca – 3 września 2019 r.

Zespół roboczy: dr Janusz Marszałec, dr Andrzej Hoja, Marta Krzyżowska, dr Ewa Barylewska-Szymańska

Ekspozycja była podróżą przez Gdańsk dwóch ostatnich dekad. Rządy Pawła Adamowicza jako prezydenta miasta pokazano z perspektywy gdańskich fotoreporterów, dokumentujących społeczne przemiany miasta w myśl często powtarzanego przez Pawła Adamowicza hasła: „Gdańsk – miastem wolności i solidarności”.

„NOWY PORT – HISTORIA GDAŃSKIEJ DZIELNICY”

Miejsce: plac Wolności w Nowym Porcie

Termin: 29 czerwca – 30 września 2019 r.

Kuratorka: Katarzyna Kurkowska

Wystawa, przygotowana we współpracy z Biurem Rozwoju Gdańska i radą dzielnicy, była trzecią realizacją z zainicjowanego w 2017 r. cyklu „Historie gdańskich dzielnic”. Zaprezentowano wybrane zagadnienia związane z historią i architekturą Nowego Portu. Wystawie towarzyszył cykl otwartych wykładów przygotowanych z myślą o mieszkańcach dzielnicy.

← WYSTAWA PLENEROWA
„NOWY PORT – HISTORIA
GDAŃSKIEJ DZIELNICY”

FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

„NIEZWYKŁE POLKI Z WOLNEGO MIASTA”

Miejsce: Oliwski Ratusz Kultury, Ośrodek Kultury Sportu i Biblioteka Publiczna w Ciepłowie

Termin: 16–30 stycznia, 9–30 listopada 2019 r.

Kurator: Marek Adamkowicz

Wystawa przygotowana została w 2018 r. z okazji stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości, a zarazem setnej rocznicy nadania kobietom praw wyborczych. W 2019 r. pokazano ją w dwóch kolejnych lokalizacjach.

„MÓJ DOM, MOJA TWIERDZA”

Miejsce: podwórze Twierdzy Wisłoujście

Termin: 1 maja – 30 września 2019 r.

Kurator: Maciej Flis

W Twierdzy Wisłoujście prezentowano w sezonie letnim wystawę poświęconą dawnym mieszkańcom i nieistniejącym obecnie osiedlom w tej części miasta.

WYSTAWY W INNYCH
MUZEACH I INSTYTUCJACH

**„BURSZTYNOWE SKARBY – OBIEKTY
ZE ZBIORÓW MUZEUM BURSZTYNU”**

Miejsce: Muzeum Zagłębia w Będzinie (Pałac Mieroszewskich)

Termin: do 3 marca 2019 r.

Wystawę, otwartą w 2018 r., można było obejrzeć jeszcze przez pierwsze dwa miesiące 2019 r. Ekspozycję przygotowano we współpracy z gdańskim Muzeum Bursztynu.

↑ AUTOR NIEZNANY, „ZAJĄC”,
BURSZTYN, 2002 R.

FOT. MICHAŁ KOSMA
SZCZEREK

→ STEFAN PLOTA, „SAKSOFON
TENOROWY”, SREBRO,
BURSZTYN, 2006 R.

FOT. MICHAŁ KOSMA
SZCZEREK

03

WYDAWNICTWA

— **Mirosław Gliński, Jerzy Kukliński, „Kronika Gdańska”, t. 1: 997–1945, Gdańsk 2019, ISBN 978-83-61077-54-1, nakład: 600 egz.**

Sponsor: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.

Koordynacja wydawnicza: Leszek Molendowski, współpraca: dr Janusz Dargacz

Muzeum przygotowało wznowienie publikacji wydanej po raz pierwszy w 1998 r. Drugie wydanie zostało poszerzone o nowe hasła i uzupełnione o bogaty materiał ilustracyjny, pochodzący przede wszystkim ze zbiorów Muzeum Gdańska.

— Album „Niedenthal Gdańsk 2018”, Gdańsk 2019, ISBN 978-83-61077-82-4, nakład: 1000 egz.

Koordinacja wydawnicza: dr Janusz Marszalec, Dorota Powirska

Znany fotograf Chris Niedenthal we współpracy z pracownikami Muzeum Gdańska przygotował album fotograficzny, w którym znalazło się około 250 zdjęć dokumentujących życie codzienne miasta i jego mieszkańców w 2018 r. Projekt i skład albumu przygotował Leszek Szurkowski. Wydawnictwo jest efektem projektu fotograficznego i późniejszej wystawy w Ratuszu Głównego Miasta.

— „**Historie gdańskich dzielnic**”, t. 2: Stare Przedmieście, red. Janusz Dargacz, Katarzyna Kurkowska, Gdańsk 2019, ISBN 978-83-61077-94-7, nakład: 500 egz.

Druga publikacja z zainicjowanej w 2017 r. serii wydawniczej „Historie gdańskich dzielnic”. Książka zawiera 23 artykuły z zakresu archeologii, historii, historii sztuki i architektury.

- Jan Daniluk, „Miasta skoszarowane. Gdańsk i Sopot jako garnizon Wehrmachtu”, Gdańsk 2019 (Monografie Muzeum Gdańska, t. 2), ISBN 978-83-61077-98-5, nakład: 300 egz. (dodruk: 500 szt.)

Koordinacja wydawnicza: dr Ewa Barylewska-Szymańska

Rozprawa doktorska historyka Jana Daniluka wydana została drukiem przez Muzeum Gdańska. Autor opisuje życie mieszkańców w czasie drugiej wojny światowej w zdominowanych przez wojsko Gdańsku i Sopocie. Praca została bardzo dobrze oceniona przez recenzentów, podkreślających wykorzystanie nieznanych dotąd źródeł.

- „Wokół Wielkiej Synagogi w Gdańsku. Szkice z dziejów lokalnej społeczności żydowskiej”, red. Ewa Barylewska-Szymańska, Gdańsk 2019, ISBN 978-83-61077-23-7 (Muzeum Gdańska), ISBN 978-83-66485-11-2 (Historyczny Instytut Żydowski), nakład: 500 egz.

W październiku 2018 r. odsłonięto w Gdańsku makietę Wielkiej Synagogi oraz zorganizowano towarzyszącą temu wydarzeniu konferencję naukową. Opublikowany tom jest pokłosiem tego spotkania, uzupełnionym o kilka dodatkowych tekstów. Jest to pierwsza polskojęzyczna publikacja w tak wieloaspektowy sposób ukazująca społeczność żydowską w Gdańsku.

— Adam Szarszewski, Aleksander Piwek, Piotr Samól, Janusz Dargacz, Katarzyna Darecka, „Ubody, chorzy, sieroty. Szpitale dawnego Gdańska w okresie średniowiecza i nowożytności”, Gdańsk 2019, ISBN 978-83-61077-15-2 (Muzeum Gdańska), ISBN 978-83-65098-80-1 (Gdański Uniwersytet Medyczny), nakład: 400 egz.

Koordynacja wydawnicza: dr Piotr Paluchowski, dr Ewa Barylewska-Szymańska

Książka powstała jako publikacja towarzysząca wystawie o tym samym tytule. Poruszono w niej różne aspekty gdańskiego szpitalnictwa doby średniowiecza i nowożytności, a ich uzupełnienie stanowi bogaty materiał ikonograficzny. Publikacja wydana została we współpracy z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym i Okręgową Izbą Lekarską.

- „Złotnictwo od XVII do XX wieku. Katalog zbiorów Muzeum Gdańska”, red. Anna Frąckowska, Gdańsk 2019 (Katalog zbiorów Muzeum Gdańska, t. 1), ISBN 978-83-61077-03-9, nakład: 300 egz.

W 2019 r. wydano pierwszy w historii Muzeum katalog zbiorów. Jest to praca zbiorowa pracowników merytorycznych z kilku oddziałów Muzeum, prezentująca niezwykle ciekawą kolekcję. Katalog zawiera esej wprowadzający oraz 453 noty katalogowe.

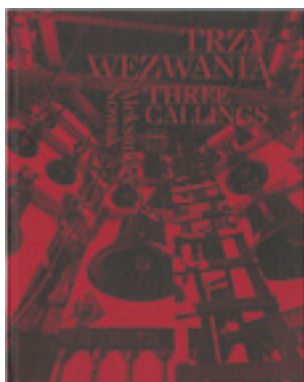

- **Lothar Hyss, Wolfgang Zeisig, „Ernst Kolbe 1876–1945. Impresjonista Pomorza”,** tłum. Marek Szalsza, ISBN 978-83-61077-07-7, nakład: 200 egz.

Koordynacja wydawnicza: Izabela Jastrzemska-Olkowska

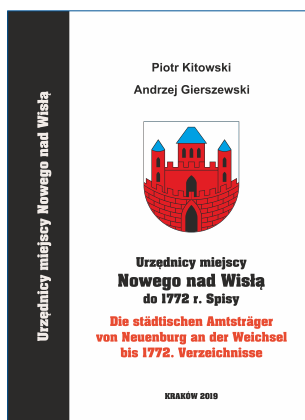
Katalog prezentuje dzieła pokazywane na wystawie o tym samym tytule oraz pochodzące z polskich zbiorów prywatnych. Jest to pierwsze polskojęzyczne wydawnictwo poświęcone temu artyście.

- **„Trzy wezwania na carillon / Three callings for carillon”,** Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków 2019, ISMN 979-0-2740-2956-2, nakład: 50 egz.

Koordynacja wydawnicza: dr Monika Kaźmierczak

Wydawnictwo zawiera utwór na carillon solo (z przeznaczeniem na carillon Ratusza Głównego Miasta) skomponowany przez Aleksandra Nowaka na zamówienie Miasta Gdańska i Muzeum Gdańska dla upamiętnienia osiemdziesiątej rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej.

- **Piotr Kitowski, Andrzej Gierszewski, „Urzednicy miejscy Nowego nad Wisłą do 1772 r. Spisy / Die städtischen Amtsträger von Neuenburg an der Weichsel bis 1772. Verzeichnisse”,** Kraków 2019, ISBN 978-83-610778-6-2 (Muzeum Gdańska), 978-83-954173-5-1 (Polskie Towarzystwo Historyczne w Warszawie), 978-83-66269-08-8 (Wydawnictwo LIBRON – Filip Lohner), nakład: 200 egz.

Dwujęzyczna, polsko-niemiecka publikacja omawia ustrój niewielkiego pomorskiego miasta od średniowiecza do pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej, zawiera też wykaz ponad 350 urzędników miejskich i opisy przebiegu ich kariery. Praca powstała w ramach projektu badawczego „Urzednicy miejscy z ziem dawnej Rzeczypospolitej, Śląska i Pomorza w XIII–XVIII wieku” (0087/NPRH3/H11/82/2014), dofinansowanego ze środków „Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki”.

- **Andrzej Drzycimski, „Westerplatte. Kulisy niemieckiej wojny propagandowej”**, Gdańsk 2019, ISBN 978-83-64180-56-9, wydano wspólnie z Fundacją Gdańską, nakład 1000 egz.

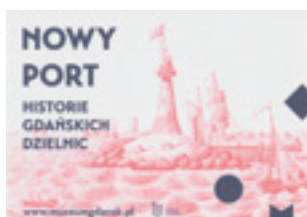
Koordinacja wydawnicza: dr Janusz Marszalec

Książka autorstwa uznanego badacza dziejów Westerplatte opisuje działania propagandy hitlerowskiej, która cynicznie rozgrywała symbol tego miejsca dla potrzeb własnej polityki.

- **„Westerplatte – informator promocyjny”**, red. Mateusz Jasik, Janusz Marszalec, Gdańsk 2019 r., nakład: 4000 egz.

Przewodnik prezentuje najważniejsze wydarzenia z dziejów Wojskowej Składnicy Tranzytowej. Zamieszczono w nim także kalendarz wydarzeń planowanych na Westerplatte w 2019 r.

- **„Mini-przewodnik”** (mapa do samodzielnego zwiedzania dzielnicy) z cyklu „Historie Gdańskich Dzielnic – Nowy Port”, opracowanie: Katarzyna Kurkowska, Klaudiusz Grabowski, nakład: 500 egz.

Rozkładana mapa z fotografiami i opisami charakterystycznych punktów na terenie dzielnicy oraz harmonogramem wykładów, które odbyły się w Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia.

— „**Illustrierter Führer Museum von Danzig**”, tłum. Marek Szalsza, Gdańsk 2019, ISBN 978-83-62559-35-0, wydawca: Foto Liner s.c., nakład: 2750 egz.

— „**Illustrated guidebook Museum of Gdańsk**”, tłum. Anne-Marie Fabianowska, Gdańsk 2019, ISBN 978-83-62559-34-3, wydawca: Foto Liner s.c., nakład: 1850 egz.

W 2018 r. ukazała się polska wersja przewodnika po Muzeum Gdańskie. W kolejnym roku we współpracy z Foto Liner s.c. przygotowano wersje: angielską i niemiecką. Bogata szata ilustracyjna przewodnika oraz rzetelne informacje sprawiają, że jest to sprawdzone źródło informacji o oddziałach Muzeum.

- „Raport z działalności Muzeum Gdańska za 2018 rok”, red. Ewa Barylewska-Szymańska, Alicja Bittner, Gdańsk 2019, ISBN 978-83-61077-11-4

W „Raporcie” skrótowo zaprezentowano najważniejsze wydarzenia i różnorodne formy działalności Muzeum w 2018 r.

- **Muzealny kalendarz na 2020 r.**, dobór pocztówek Jerzy W. Wołodźko, projekt Eurydyka Kata i Rafał Szczawiński, nakład: 300 szt.

Koordynacja wydawnicza: Jerzy W. Wołodźko

Partner wydania: Mercor S.A.

Z okazji pięćdziesięciolecia utworzenia Muzeum wydany został kalendarz ze zdjęciami z lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX w. autorstwa zapomnianego gdańskiego fotografa Mariana Murmana (1922–2008).

— **Reportaż filmowy „Westerplatte – spotkania z historią”**

Redakcja: Mateusz Jasik

Zwiastun filmowy oraz reportaż filmowy z wydarzenia „Westerplatte spotkanie z historią”. Film opublikowano na portalu Vimeo.

— **Reportaż filmowy „Westerplatte – światłocienie”**

Kurator: Mateusz Jasik

Zwiastun filmowy oraz reportaż filmowy z wydarzenia „Światłocienie”.

— **Film dokumentalny „Wartownia nr 1 – przesunięcie”**

Kurator: Mateusz Jasik

W dokumencie zaprezentowano przesunięcie Wartowni nr 1 na Westerplatte w 1967 r., łącząc unikatowy materiał archiwalny, relacje świadków i uczestników wydarzeń.

— **Film dokumentalny „Obróńcy Poczty”**

Reżyseria: Damian Wenta

Współpraca: Marek Adamkiewicz

Przedpremierowy pokaz filmu odbył się 31 sierpnia 2019 r. w Dworze Artusa, w przededniu osiemdziesiątej rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej, premiera natomiast miała miejsce 28 października w Europejskim Centrum Solidarności i została zorganizowana przy udziale Muzeum Gdańska.

— **Płyta analogowa „Nikt nam nie weźmie młodości. Narodziny bigbitu. Odsłona gdańska”, nakład: 100 szt.**

Koordinacja wydania: Grzegorz Jedlicki

Płytę wydano jako uzupełnienie wystawy o tym samym tytule prezentowanej w Galerii Palowej. Na płycie znalazły się cztery bigbitowe utwory: Czerwone Gitary „Nikt nam nie weźmie młodości”, Rythm & Blues „Mambo Rock”, Czerwono-Czarni „Lucille”, Niebiesko-Czarni „Nie bądź taki Bitels”.

— **Gedanopedia – internetowa wersja „Encyklopedii Gdańska”**

Koordinacja: Leszek Molendowski

W 2019 r. odbywały się regularne spotkania robocze Komitetu Wiedzy Gedanopedii, trwały prace redakcyjne nad nowymi hasłami, a także uzupełniano hasła już opublikowane. Opublikowano 243 nowe hasła, około 530 uzupełnień do haseł, udostępniono 1296 ilustracji.

04

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA
EDUKACJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

LEKCJE MUZEALNE

Prowadzący: edukatorzy i pracownicy oddziałów

Frekwencja: 4980 osób

W 2019 r. odbyło się 259 lekcji z udziałem 4980 uczestników, głównie ze szkół podstawowych i przedszkoli.

„MUZEUM NA WYNOS”

Frekwencja: 302 osoby

Bezpłatna oferta lekcji muzealnych w szkołach, wpisująca się w ogół działań skierowanych do osób z niepełnosprawnościami w zakresie intelektualnym, sensorycznym i motorycznym oraz ich nauczycieli/opiekunów, a także do odbiorców zagrożonych wykluczeniem o podłożu społecznym, kulturowym, zdrowotnym czy ekonomicznym.

W ramach cyklu odbyło się 11 spotkań w szkołach.

UCZESTNICY LEKCJI
MUZEALNEJ

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„WESTERPLATTE – SZLAK PAMIĘCI”

Termin: 29 marca – 30 września 2019 r.

Kurator: Mateusz Jasik

W okresie od kwietnia do czerwca szkoły, a od 1 lipca wszyscy zainteresowani mogli zwiedzić Westerplatte w ramach „Szlaku Pamięci”. Program łączący aktywne zwiedzanie, prelekcje i zajęcia terenowe obejmował zwiedzanie Wartowni nr 1, udział w warsztatach oraz pracę z tekstami źródłowymi. Oferta dostępna była w języku polskim, rosyjskim i ukraińskim.

WIELKOFORMATOWA EDUKACYJNA GRA PLANSZOWA „WESTERPLATTE”

Termin: premiera 29 czerwca 2019 r.

Projektant: dr Bartosz Odorowicz

Koordinacja ze strony Muzeum: Mateusz Jasik

Gra jest narzędziem edukacyjnym, pozwala w interesujący sposób przybliżyć dzieje obrony Westerplatte, aktywizując uczestników do samodzielnego myślenia. Udział w rozgrywce pozwala poznać proces przygotowywania Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte do obrony, a także dowiedzieć się więcej o siedmiu dniach bohaterskich walk we wrześniu 1939 r.

URODZINY W MUZEUM GDAŃSKA

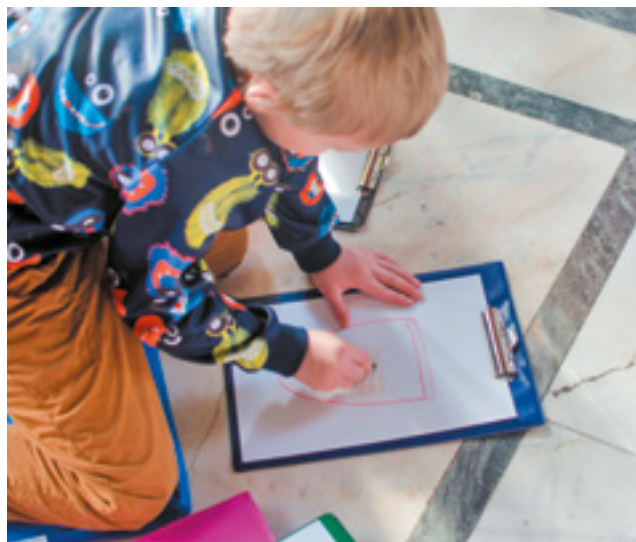
Termin: cały rok

Frekwencja: 326 osób

Weekendowa oferta skierowana do dzieci w wieku od 5 do 12 lat w grupach zorganizowanych. Ma charakter tematycznych gier i zabaw we wnętrzach Dworu Artusa i Ratusza Głównego Miasta.

↑ EDUKATOR KRZYSZTOF
KUCHARSKI PODCZAS
LEKCJI MUZEALNEJ
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↗ → LEKCJA MUZEALNA
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

FERIE ZIMOWE W MIEŚCIE

Termin: ferie zimowe

Frekwencja: 309 uczestników

Przedsięwzięcie realizowane z inicjatywy i pod auspicjami Urzędu Miejskiego w Gdańsku we współpracy z instytucjami kultury i oświaty w mieście. Skierowane do rodzin, w których dzieci spędzają ferie w mieście, oraz do grup zorganizowanych, takich jak kolonie czy półkolonie.

Muzeum było także współorganizatorem zajęć dla rodzin w ramach akcji „Ferie w Gdańsku” zorganizowanej przez Pomorską Regionalną Organizację Turystyczną.

„MALUSZKI W MUZEUM”

Termin: październik 2018 – maj 2019 r.

Frekwencja: 129 osób

Zajęcia mają charakter ogólnorozwojowy i przeznaczone są dla dzieci w wieku 3–4 lat z opiekunami. Poruszana jest na nich tematyka życia codziennego, przeszłości, doświadczenia zmysłowego, kształtowania wrażliwości i estetyki. Zajęcia odbywają się raz w miesiącu.

„RODZINNE MUZEUM”

Termin: wrzesień–grudzień 2019 r.

Frekwencja: 171 osób

Celem cotygodniowych sobotnich zajęć w oddziałach Muzeum Gdańska dla rodzin z dziećmi była rodzinna integracja oraz poznawanie dziedzictwa historycznego miasta. Spotkania dotyczyły wybranych zabytków ze zbiorów Muzeum, dziejów oddziału lub wybranych zagadnień z historii miasta.

PROGRAM EDUKACJI MORSKIEJ

Termin: 1 maja – 30 czerwca 2019 r.

Kuratorzy: Maciej Flis (Muzeum Gdańska), Piotr Kukowski (Fundacja Gdańska)

Frekwencja: 488 osób

Program, realizowany od 2010 r., współorganizują Fundacja Gdańska oraz inne instytucje kultury w Gdańsku. Dzieci i młodzież w wieku 6–17 lat podczas praktycznych zajęć na wodzie uczą się podstaw żeglowania, pogłębiają wiedzę z dziedziny historii, geografii i biologii oraz poznają swoje miasto od strony wody.

→ REJS ZORGANIZOWANY
W RAMACH PROGRAMU
EDUKACJI MORSKIEJ

MAT. PRASOWE

↑ PRACE NAD MURALEM
PRZYGOTOWANYM
W RAMACH PROJEKTU
„NOWY PORT –
NOWE SPOJRZENIE”
FOT. AGNIESZKA PIASECKA

PROJEKT EDUKACYJNY „NOWY PORT – NOWE SPOJRZENIE”

Miejsce: Nowy Port

Termin: 1 czerwca – 30 listopada 2019 r.

Partnerzy projektu: Stowarzyszenie Dom na Skraju, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia

Koordinacja: Anna Czarnota, współpraca: Mateusz Jasik, dr Andrzej Hoja

Celem projektu była popularyzacja historycznego dziedzictwa Nowego Portu podczas warsztatów dla dzieci. Uczestnicy stworzyli mural przedstawiający własną wizję miejsca, w którym mieszkają. Równoległe powstał film krótkometrażowy ukazujący dzielnicę i osoby tam żyjące oraz twórców muralu.

Projekt dofinansowano w kwocie 26 000 zł ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”.

OKAZJONALNE DZIAŁANIA EDUKACYJNE
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**POKAZ KUCIA MŁOTEM WODNYM DLA UCZNIÓW
SZKOŁY SPECJALNEJ ŚW. MAKSYMILIANA
W LASKACH**

Miejsce: Kuźnia Wodna

Termin: 30 maja 2019 r.

Koordinacja: Lech Trawicki

Frekwencja: 20 osób

Pokaz kucia na zabytkowym młocie wodnym połączony był z wykładem o historii Kuźni i prezentacją podstawowych technik kowalskich.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 1 czerwca 2019 r.

Koordinacja: Monika Kryger

Frekwencja: 52 osoby

Warsztaty historyczno-artystyczne przeznaczone były dla dzieci w wieku 6–12 lat z opiekunami.

VIII KONKURS WIEDZY O BOHATERACH WESTERPLATTE

Miejsce: Szkoła Podstawowa nr 45 im. Bohaterów Westerplatte

Organizatorzy: Szkoła Podstawowa nr 45 im. Bohaterów Westerplatte

Termin: 14 maja 2019 r.

Kuratorzy: Mateusz Jasik, dr Janusz Marszalec

Frekwencja: 99 osób

W maju 2019 r. odbyła się kolejna edycja corocznego konkursu promującego wśród uczniów wiedzę na temat obrońców Westerplatte.

KONKURS PLASTYCZNY „MUZEUM I JA”

Kuratorki: Monika Kryger, Anna Czarnota

Frekwencja: 2 edycje, łącznie 50 uczestników

Konkurs adresowany do podopiecznych gdańskich przedszkoli oraz uczniów szkół podstawowych (klasy 0–III). Uczestnicy stworzyli prace ukazujące swoje wrażenia z wizyt w oddziałach Muzeum, lekcji muzealnych i spotkań z gdańskimi zabytkami.

„GDAŃSK JEST NAJCUADOWNIEJSZYM MIEJSCEM NA ŚWIECIE”

Miejsce: Przedszkole nr 69 „Kubuś Puchatek”

Koordinacja z ramienia Muzeum: Monika Kryger

Konkurs zorganizowało grono pedagogiczne Przedszkola Nr 69 „Kubuś Puchatek” w Gdańsku, zainspirowane ostatnimi słowami Prezydenta Pawła Adamowicza. Jego celem było wzbudzenie w najmłodszych gdańszczanach poczucia przynależności do lokalnej społeczności i wsparcie rozwoju tożsamości lokalnej.

„MUZEALNE SPOTKANIA Z FOTOGRAFIĄ”

Koordinacja: Monika Kryger

Konkurs na najlepsze fotografie przedstawiające muzealne wystawy, cyklicznie organizowany przez Muzeum w Koszalinie, adresowany jest do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Dział Edukacji rozpropagował konkurs wśród młodych gdańszczan w oparciu o ekspozycje Muzeum.

XXI KONKURS MUZEALNY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W DOMU UPHAGENA

W Konkursie Muzealnym w roku szkolnym 2018/2019 udział wzięło 27 klas. W finale znalazły się trzy z nich. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 13 czerwca w Domu Uphagena.

↑ PRACA ZGŁOSZONA
NA XXI KONKURS MUZEALNY
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
W DOMU UPHAGENA

→ WRĘCZENIE NAGRÓD
W XXI KONKURSIE
MUZEALNYM DLA DZIECI
I MŁODZIEŻY

FOT. AGNIESZKA PIASECKA

„CZwartki w Muzeum Gdańska” (SEZON CZWARTY)

Kuratorka cyklu: dr Ewa Barylewska-Szymańska

Kontynuacja cyklu adresowanego przede wszystkim do mieszkańców Gdańska. Odbyły się 24 spotkania, w tym: wernisaże wystaw, spotkania autorskie, wykłady popularnonaukowe, oprowadzania kuratorskie, pokazy zbiorów i promocje publikacji.

„Muzeum Gdańska Seniorom” (SEZON DRUGI)

Kuratorka cyklu: Dorota Powirska

Frekwencja: 177 osób

Spotkania miały charakter warsztatowy i nawiązywały do aktualnych wystaw i wydarzeń w Muzeum. W 2019 r. odbyło się dziewięć spotkań.

Przeprowadzono następujące zajęcia:

- luty – tradycje karnawałowe i warsztaty zdobienia masek weneckich,
- marzec – kuratorskie oprowadzanie po wystawie „Niedenthal Gdańsk 2018” i warsztaty collage’u,
- kwiecień – warsztaty florystyczne – dekoracyjne wianki wiosenne,
- maj – historia medycyny i szkolenie z obsługi defibrylatora AED,
- czerwiec – kuratorskie oprowadzanie po wystawie „Nikt nam nie weźmie młodości...” i warsztaty muzyczne,
- wrzesień – warsztaty impresjonistyczne towarzyszące wystawie „Ernst Kolbe. Impresjonista Pomorza”,
- październik – stare rodzinne fotografie, spotkanie na wystawie „Gdańszczanie 1939”,
- listopad – warsztaty numizmatyczne towarzyszące wystawie „Gdańsk i okolice w medalierstwie”,
- grudzień – „Podróż do krainy ziół”, warsztaty z zakresu farmakognozji i fitoterapii.

↑ WARSZTATY FLORYSTYCZNE
W RAMACH PROJEKTU
„MUZEUM GDAŃSKA
SENIOROM”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ ZAJĘCIA Z CYKLU „MUZEUM
GDAŃSKA SENIOROM”

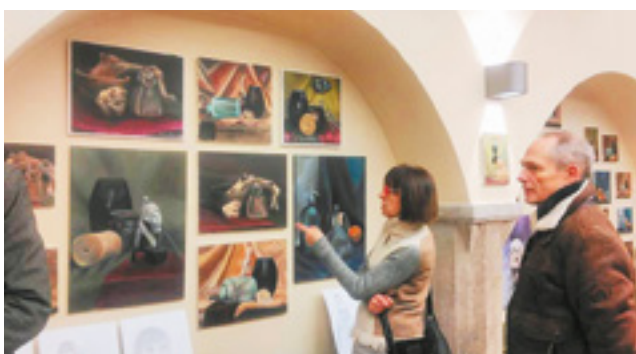
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↑ WEEKENDOWE WARSZTATY
ARTYSTYCZNE DLA
DOROSŁYCH

FOT. ANNA CZARNOTA

➤ WEEKENDOWE WARSZTATY
ARTYSTYCZNE DLA
DOROSŁYCH

FOT. MATEUSZ JASIK

← WARSZTATY FLORYSTYCZNE
W RAMACH PROJEKTU
„MUZEUM GDAŃSKA
SENIOROM”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

WEEKENDOWE WARSZTATY ARTYSTYCZNE DLA DOROSŁYCH

Termin: grudzień 2018 r. – styczeń 2019 r.

Koordynacja: Anna Czarnota, Monika Kryger

Frekwencja: 88 osób

Dwumiesięczny intensywny cykl zajęć z kompozycji, rysunku, malarstwa akrylowego i olejnego oraz studium postaci i techniki portretowania. Zajęcia prowadziła Alicja Kajtanowska, absolwentka malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku.

→ UCZESTNICZKA PROJEKTU
„MUZEUM GDAŃSKA
SENIOROM” W MASCE
WYKONANEJ PODCZAS
WARSZTATÓW ZDOBIENIA
MASEK KARNAWAŁOWYCH
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

WARSZTATY DECOUPAGE'U

Termin: marzec–kwiecień 2019 r.

Koordynacja: Monika Kryger

Frekwencja: 98 uczestników

Podczas dwumiesięcznych zajęć uczestnicy poznali techniki decoupage'u klasycznego i techniki serwetkowej pod okiem instruktorki Jolanty Jarłaczyńskiej-Kardeli.

WARSZTATY RĘKODZIELNICZE NA RZECZ AKCJI CHARYTATYWNEJ „OŚMIORNICZKI”

Termin: 10 marca 2019 r.

Frekwencja: 7 osób

Warsztaty charytatywne na rzecz wcześniaków, polegające na uczeniu nowicjuszy szydełkowania. Efektem są maskotki przekazywane do szpitali.

ZAJĘCIA DLA SŁUCHACZY UNIWERSYTETU III WIEKU

Miejsce: Kuźnia Wodna w Oliwie

Termin: 24 kwietnia 2019 r.

Koordynacja: Lech Trawicki

Frekwencja: 80 osób

Pokaz kucia zabytkowym młotem wodnym, połączony z wykładem o historii Kuźni Wodnej i podstawowych technikach kowalskich.

„LETNIA AKADEMIA HISTORII SZTUKI”

Termin: 5 lipca – 6 września 2019 r.

Frekwencja: 33 osoby

Cykl wykładów poświęconych zagadnieniom z historii sztuki, skupionych wokół motywów ikonograficznych w Dworze Artusa, Ratuszu Głównego Miasta i Domu Uphagena.

☛ ZAJĘCIA W „LETNIEJ AKADEMII HISTORII SZTUKI”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

☚ UCZESTNICY „LETNIEJ AKADEMII HISTORII SZTUKI”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

☚ PREZENTACJA W RAMACH „LETNIEJ AKADEMII HISTORII SZTUKI”

FOT. ANNA CZARNOTA

CYKL WYKŁADÓW „NOWY PORT – HISTORIA GDAŃSKIEJ DZIELNICY”

Terminy: 19 września, 9 października, 30 października, 20 listopada 2019 r.

Miejsce: Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia, ulica Strajku Dokerów 5, Nowy Port

Kuratorzy: dr Janusz Dargacz, Katarzyna Kurkowska

Frekwencja: 79 osób

Odbyły się następujące wykłady:

- Krzysztof Kucharski, „Garnizon pruski/niemiecki w Nowym Porcie; umocnienia wojskowe z XVIII–XIX w.”;
- Szymon Bakalarczyk, „Rozwój przestrzenny Nowego Portu w latach 1772–1939”;
- Cezary Wołodkiewicz, „Nowy Port w okresie I Wolnego Miasta Gdańska (1807–1815)”;
- dr Przemysław Ruchlewski, „Reakcje władz partyjnych na niepokoje społeczne w Nowym Porcie”.

CYKL WYKŁADÓW I SPACERÓW: „GDAŃSK. MIASTO. SZTUKA”

Miejsce: Gdańsk

Termin: 14 kwietnia – 15 grudnia 2019 r.

Organizatorzy: Gdańska Galeria Miejska, Muzeum Gdańska, Oddział Gdański Stowarzyszenia Historyków Sztuki

Kuratorzy: Klaudiusz Grabowski (Muzeum Gdańska), Dorota Kucharczyk (CSW Łaźnia), Aleksandra Chrzanowska (Gdańska Galeria Miejska)

Frekwencja: 335 osób

Podczas wykładów i spacerów omawiane były mało znane zagadnienia gdańskiego dziedzictwa kulturowego, między innymi temat kształtowania przestrzeni miasta przez urbanistów, architektów i artystów. Program obejmował nie tylko Śródmieście, ale też dalej położone dzielnice, jak Oliwa, Przymorze czy Siedlce. Do każdego spotkania opracowany został folder edukacyjny.

05

WYDARZENIA
(WYBÓR)

INAUGURACJA CENTRUM PAMIĘCI O POLAKACH Z WOLNEGO MIASTA GDAŃSKA IM. BRUNONA ZWARRY

Miejsce: Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku

Termin: 18 października 2019 r.

Koordinacja: Marek Adamkowicz

Zadaniem Centrum jest intensyfikacja prac badawczych i dokumentacyjnych dotyczących społeczności polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku. Podczas pierwszego spotkania wręczono nominacje członkom Rady Społecznej Centrum, w skład której weszli: Józef Borzyszkowski (Instytut Kaszubski, Uniwersytet Gdański), Andrzej Gąsiorowski (Muzeum Stutthof, Uniwersytet Gdański), Elżbieta Grot (Muzeum Stutthof), Henryka Flisykowska-Kledzik (Koło byłych Pracowników Poczty Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku), Zbigniew Pancer (Klub Szkół Westerplatte), Cezary Obracht-Prondzyński (Instytut Kaszubski, Uniwersytet Gdański), Bogdan Radys (Fundacja Rozwoju Zespołu Szkół Łączności im. Obrońców Poczty Polskiej).

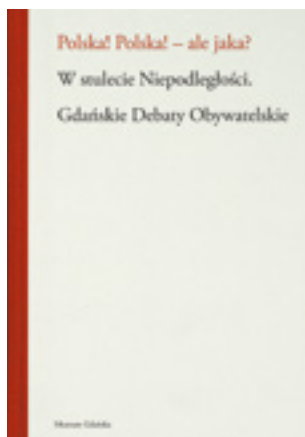
← GMACH POCZTY POLSKIEJ
W GDAŃSKU

FOT. DARIUSZ KULA

↑ INAUGURACJA CENTRUM
PAMIĘCI O POLAKACH
Z WOLNEGO MIASTA
GDAŃSKA IM. BRUNONA
ZWARRY

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

PROMOCJA PUBLIKACJI „POLSKA! POLSKA! ALE JAKA? STULECIE NIEPODLEGŁEJ. GDAŃSKIE DEBATY OBYWATELSKIE”, RED. WOJCIECH DUDA, GDAŃSK 2018

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 22 stycznia 2019 r.

Koordynacja: dr Andrzej Gierszewski, dr Ewa Bojaruniec-Król

Frekwencja: 127 osób

W latach 2017–2018 z inicjatywy Prezydenta Pawła Adamowicza odbył się cykl debat z okazji stulecia Niepodległości. Opublikowane teksty wykładów, opatrzone wstępem Prezydenta, zaprezentowano na spotkaniu w styczniu 2019 r.

„MAGIA MIŁOŚCI. WALENTYNKI W MUZEUM GDAŃSKA”

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 14 lutego 2019 r.

Frekwencja: 134 osoby

W ramach wydarzenia odbyły się: pokazy dawnych wierzeń, zaklęć i przygotowania mikstur miłosnych, dwa wykłady: „Magia Miłości” i „Miłość rycerska w malarstwie prerafaelitów”, oraz koncert carillonowy.

„DZIEŃ KOBIET. KOBIETY W DAWNYM GDAŃSKU”

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 9 marca 2019 r.

Frekwencja: 15 osób

Uczestnicy mogli dowiedzieć się o życiu gdańszczanek w XVIII w., w tym mieszkanek Domu Uphagena, oraz wysłuchać wykładu: „Zalotna, uwodzicielska, demoniczna... O femme fatale minionych czasów”.

WARSZTATY „MAGIA
MIŁOŚCI. WALENTYNKI
W MUZEUM GDAŃSKA”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

← „EUROPEJSKA NOC MUZEÓW” W RATUSZU GŁÓWNEGO MIASTA

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↙ „EUROPEJSKA NOC MUZEÓW” W WARTOWNI NR 1 NA WESTERPLATTE

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↓ „EUROPEJSKA NOC MUZEÓW” W DWORZE ARTUSA

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

EUROPEJSKA NOC MUZEÓW

Miejsce: oddziały Muzeum Gdańska

Termin: 18/19 maja 2019 r.

Koordynacja: Monika Kryger, Mateusz Jasik

Frekwencja ogółem: 8720 osób

Frekwencja podczas gry miejskiej: 395 osób

W Nocy Muzeów udział wzięły wszystkie oddziały Muzeum Gdańska. Specjalne atrakcje przygotowano w Twierdzy Wisłoujście i Kuźni Wodnej w Oliwie. Zorganizowana została również gra miejska na terenie Głównego i Starego Miasta: „Przygody Pana van Wordena”. Jej uczestnicy rozwiązywali zagadki, podążając śladami niderlandzkiego kupca.

↑ POKAZ GRUP
REKONSTRUKCYJNYCH
PODCZAS „MAJÓWKI
W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ „MAJÓWKA W TWIERDZY
WISŁOUJŚCIE”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

MAJÓWKA W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE

Miejsce: Twierdza Wisłoujście

Termin: 1–5 maja 2019 r.

Kurator: Maciej Flis

Frekwencja: 7838 osób

Rodzinne spotkania z historią Twierdzy Wisłoujście organizowane z okazji majówki należą do tradycji Muzeum. Odpoczywając przy ognisku, zwiedzający poznają historię zabytku. Spotkaniu towarzyszą prezentacje i warsztaty, w tym roku przygotowane przez: Muzeum Gdańska, Instytut Archeologii Uniwersytetu Gdańskiego, Katedrę Fizyki Ciała Stałego Politechniki Gdańskiej oraz lokalne grupy rekonstrukcji historycznych.

WYCIEZKI ŻAGLOWCEM BALTIC STAR

Miejsce: Gdańsk Nowy Port – nabrzeże zbożowe, przystanek tramwaju wodnego Twierdza Wisłoujście

Termin: 1–5 maja, 18 maja 2019 r.

Koordynacja: Maciej Flis (Muzeum Gdańska), Robert Smagoń (POLsail), Justyna Szawelska (POLsail)

Frekwencja: około 700 osób

Podczas Majówki i Nocy Muzeów zorganizowano wodne wycieczki żaglowcem Baltic Star na odcinku Nowy Port – Twierdza Wisłoujście.

↑ WYCIEZKA ŻAGLOWCEM
BALTIC STAR
MAT. PRASOWE

ROZPOCZĘCIE SEZONU ŻEGLARSKIEGO W MARINIE TWIERDZY WISŁOUJŚCIE

Miejsce: Twierdza Wisłoujście, marina „77 Racing”

Termin: 11 maja 2019 r.

Kuratorzy: Maciej Flis (Muzeum Gdańska), Piotr Tarnacki („77 Racing”)

Frekwencja: 60 osób

Spotkanie z miłośnikami żeglarstwa uzupełnił wykład przedstawiający rolę Twierdzy Wisłoujście w żegludze gdańskiej.

↑ SALWA Z BRONI
CZARNOPROCHOWEJ
PODCZAS UROCZYSTOŚCI
ZŁOŻENIA KWIATÓW
POD POMNIKIEM HRABIEGO
DE PLÉLA

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

UROCZYSTOŚCI ZŁOŻENIA KWIATÓW POD POMNIKIEM HRABIEGO DE PLÉLA

Miejsce: Twierdza Wisłoujście

Termin: 27 maja 2019 r.

Koordinacja: Krzysztof Kucharski, Maciej Flis

Frekwencja: 50 osób

W uroczystości uczestniczył konsul honorowy Francji w Gdańsku, Alain Mompert. Grupa rekonstrukcji historycznych zaprezentowała dawne mundury żołnierzy.

- INSCENIZACJA
„WISŁOUJŚCIE 1577”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA
- ↘ 45. URODZINY WARTOWNI
NR 1 NA WESTERPLATTE
FOT. MARTA KRZYŻOWSKA
- ↘ ARCHEOLODZY PODCZAS
WYKOPALISK
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

45. URODZINY WARTOWNI NR 1 NA WESTERPLATTE

Miejsce: Wartownia nr 1 na Westerplatte

Termin: 27–28 czerwca 2019 r.

Kuratorzy: dr Janusz Marszalec, Mateusz Jasik, Grzegorz Jedlicki

Podczas uroczystości wyświetlono film dokumentalny z przesunięcia Wartowni nr 1 w 1967 r. Wzięli w niej udział uczestnicy wydarzeń – prof. Andrzej Januszajtis, inż. Aleksander Ślusarz i Jan Markiewicz (autor filmu).

BITWA MORSKA „WISŁOUJŚCIE 1577”

Termin: 5–6 lipca 2019 r.

Kurator: Maciej Flis

Frekwencja: 2000 osób

Tematem widowiska była inscenizacja starcia wojsk Rzeczypospolitej z oddziałami gdańskimi w 1577 r. Podczas rekonstrukcji bitwy wykorzystano kopie historycznych łodzi i efekty pirotechniczne. Udział wzięło 200 rekonstruktorów z Polski, Czech i Hiszpanii. Przed bitwą odbyła się parada rekonstruktorów prowadzona Traktem Królewskim. Wydarzenie współorganizowała Fundacja Gdańska w ramach projektu „Baltic Sail”.

OTWARTE DNI ARCHEOLOGICZNE „WISŁOUJŚCIE ARCHEO-DAYS”

Termin: 22–25 lipca 2019 r.

Kuratorzy: dr Andrzej Gierszewski, dr Joanna Dąbał, Maciej Flis

Frekwencja: 900 osób

Uczestnicy poznawali tajniki pracy archeologów oraz techniki zabezpieczania i rekonstrukcji zabytków, obejrzeni stanowiska archeologiczne oraz przedmioty pozyskane w trakcie badań. Wydarzenie odbyło się w ramach projektu „ArcheoBalt”, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu „Interreg South Baltic”.

„ARCHEO-URBEX WISŁOUJŚCIE 2019”

Termin: 23–24 i 30 sierpnia 2019 r.

Kuratorzy: Maciej Flis, dr Andrzej Gierszewski

Frekwencja: 29 osób

W czasie weekendowych spacerów uczestnicy zwiedzili zamknięte na co dzień koszary napoleońskie i prochownie usytuowane na terenie Szańca Wschodniego. Wydarzenie odbyło się w ramach projektu „ArcheoBalt”, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu „Interreg South Baltic”.

↑ UCZESTNICY PROJEKTU
„ARCHEO-URBEX
WISŁOUJŚCIE 2019”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↑ WARSZTATY SZYCIA CHLEBAKA
FOT. KRZYSZTOF KUCHARSKI

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA 2019 „POLSKI SPLOT”

Termin: 7–8 września, 14–15 września 2019 r.

Kuratorzy: Krzysztof Kucharski, Justyna Kieczmer

Frekwencja: 101 osób

W ramach wydarzenia zorganizowano osiem spotkań warsztatowych pt. „Chlebak polskiego tułacza”, dofinansowanych ze środków „Programu Wieloletniego Niepodległa na lata 2017–2022” w ramach programu „Koalicje dla Niepodległej”.

„KURS NA TWIERDZĘ” – ZLOT ŻEGLARSKI

Termin: 13–15 września 2019 r.

Kuratorzy: Maciej Flis (Muzeum Gdańska), Robert Smagoń (POLsail), Justyna Szawelska (POLsail)

Frekwencja: 100 osób

Zlotowi żeglarskiemu, który odbył się pod patronatem Muzeum Gdańska, towarzyszyły koncerty szantów.

„WEHIKUŁ CZASU”

Termin: 28 września 2019 r.

Kurator: Maciej Flis

Frekwencja: 700 osób

Pokazy rekonstruktorów historycznych okresu od XV do XX w. Wydarzenie współorganizowały grupy rekonstrukcyjne zaangażowane w propagowanie historii Twierdzy Wisłoujście.

„GDAŃSK SAILING WEEK”

Termin: 27–28 września 2019 r.

Kuratorzy: Piotr Tarnacki, Maciej Flis

Frekwencja: 200 osób

W końcu września odbyły się pierwsze, organizowane wspólnie z Klubem Żeglarskim „77 Racing”, żeglarskie mistrzostwa Polski w klasie Micro.

NARRACJE 11. INSTALACJE I INTERWENCJE W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Miejsce: Gdańsk-Siedlce

Termin: 15–16 października 2019 r.

Współpraca z organizatorami: Klaudiusz Grabowski, dr Andrzej Hoja

Frekwencja: około 10 000 osób

Festiwal sztuki współczesnej prezentowanej w przestrzeni publicznej Gdańsk – NARRACJE organizowany jest przez Gdańską Galerię Miejską oraz Instytut Kultury Miejskiej. W 2019 r. organizatorzy zwrócili się do Muzeum Gdańsk z prośbą o przygotowanie komentarzy historycznych do miejsc i tematyki prezentowanej podczas festiwalu.

↑ REKONSTRUKTORZY
ZE STOWARZYSZENIA
GARNIZON GDAŃSK
PODCZAS WYDARZENIA
„WEHIKUL CZASU”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ WARSZTAT SZEWSKI
PODCZAS WYDARZENIA
„WEHIKUL CZASU”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

← MISTRZ HIROSHI KOJIMA
PODCZAS POKAZU
W KUŹNI WODNEJ
FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

„OPEN HOUSE GDAŃSK” W KUŹNI WODNEJ W OLIWIE

Termin: 28 września 2019 r.

Kurator: Remigiusz Pacer

Frekwencja: około 60 osób

W ramach międzynarodowego festiwalu architektury i designu „Open House Gdańsk” podczas wykładu zaprezentowano problematykę historyczno-architektoniczną i konserwatorską Kuźni Wodnej.

POKAZY KOWALSKIE I CERAMICZNE W NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Termin: 11 listopada 2019 r.

Kurator: Remigiusz Pacer

Frekwencja: około 200 osób

Z okazji Święta Niepodległości zorganizowano w Kuźni Wodnej warsztaty kowalskie i ceramiczne.

POKAZ KOWALA JAPONSKIEGO HIROSHIEGO KOJIMY

Termin: 23–24 listopada 2019 r.

Kurator: Remigiusz Pacer

Frekwencja: około 350 osób

Od lat wyjątkowym zainteresowaniem gości Kuźni Wodnej cieszą się pokazy i wykłady japońskich kowali. W tym roku gościem specjalnym był Hiroshi Kojima.

06

WYDARZENIA MUZYCZNE

CHÓRY W RATUSZU*Miejsce:* Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety*Termin:* 13 stycznia, 28 kwietnia, 18 sierpnia, 20 października, 17 listopada, 15 grudnia 2019 r.*Organizator:* Polski Związek Chórów i Orkiestr Oddział Gdański*Frekwencja:* 800 osób

Cykl koncertów chórów amatorskich z Gdańska i Pomorza jest nawiązaniem do tradycji koncertów organizowanych w Muzeum od lat 70. XX w. Repertuar sześciu tegorocznych spotkań nawiązywał do pór roku, świąt i uroczystości.

KONCERT „POGŁOSY. POEZJA W MUZYCE”*Miejsce:* Dwór Artusa*Termin:* 26 stycznia 2019 r.*Organizator:* Polski Chór Kameralny*Frekwencja:* 200 osób

Podczas koncertu zaprezentowano utwory Fryderyka Chopina, Ignacego Jana Paderewskiego i Heinricha Poosa w wykonaniu Polskiego Chóru Kameralnego.

KONCERT „MUZEUM GDAŃSZCZANKOM I GDAŃSZCZANOM”*Miejsce:* Dwór Artusa*Termin:* 2 kwietnia 2019 r.*Organizator:* Polski Związek Chórów i Orkiestr Oddział Gdański*Frekwencja:* 300 osób

Z okazji 49. rocznicy utworzenia Muzeum Gdańska odbył się koncert w wykonaniu Polskiego Chóru Kameralnego Schola Cantorum Gedanensis pod kierunkiem Jana Łukaszewskiego. W programie znalazły się piosenki z repertuaru Kabaretu Starszych Panów i utwory z cyklu „Pieśni miłosne do słów Kazimierza Przerwy-Tetmajera” w wykonaniu Macieja Małeckiego.

← KONCERT ZESPOŁU
STARY OLSA W TWIERDZY
WISŁOUJŚCIE

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„FESTIWAL ACTUS HUMANUS”

Miejsce: Dwór Artusa, Ratusz Głównego Miasta

Termin: 17–21 kwietnia, 11–15 grudnia 2019 r.

Organizator: Fundacja a415

Frekwencja w kwietniu: 1500 osób

Frekwencja w grudniu: 1200 osób

Największy w Polsce festiwal muzyki dawnej od 2017 r. organizowany jest w dwóch odsłonach – wiosennej „Resurrectio” i zimowej „Nativitas”. W 2019 r. w obu edycjach wydarzenia odbyło się sześć koncertów w Dworze Artusa i pięć w Ratuszu Głównego Miasta.

↑ KONCERT ZESPOŁU
STARY OLSA W TWIERDZY
WISŁOUJŚCIE
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

KONCERTY Z CYKLU „W SALONIE UPHAGENÓW”

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 27 kwietnia, 25 maja, 28 września, 19 października 2019 r.

Kierownictwo artystyczne: Konrad Mielnik

Frekwencja: 128 osób

Koncerty w Domu Uphagena mają wieloletnią tradycję. W 2019 r. kontynuowano cykl z udziałem młodych artystów oraz uczniów gdańskich szkół muzycznych.

„TWIERDZA MUZYCZNA! STARY OLSA / MALANA”

Miejsce: Twierdza Wisłoujście

Termin: 14 czerwca 2019 r.

Kurator: Maciej Flis

Frekwencja: 60 osób

Pierwszy z cyklu koncertów muzyki dawnej organizowanych przez Muzeum Gdańskie w Twierdzy Wisłoujście. Wystąpił trójmiejski zespół śpiewu białego Malana oraz białoruski zespół muzyki średniowiecznej Stary Olsa.

XIV MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL MOZARTOWSKI

18-24 SIERPNIA 2019 R.

GDAŃSK — PARK OLIŃSKI, DOM UPHAGENA, ARCHIKATEDRA OLIŃSKA

DYREKTOR FESTIWALU — JAN LUKASZEWSKI

Mozartiana

KONCERT „WISŁOUJŚCIE 2019”

Termin: 9–10 sierpnia 2019 r.

Kurator: Maciej Flis

Frekwencja: około 8000 osób

Koncert polskiej muzyki elektronicznej. Na czterech scenach przez 48 godzin grało 80 artystów. Wydarzeniu towarzyszyły instalacje artystyczne wykonane przez artystów z Polski i Niemiec.

XIV MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL MOZARTOWSKI „MOZARTIANA” (MOZART KAMERALNIE)

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 18–20 sierpnia 2019 r.

Organizatorzy: Polski Chór Kameralny Schola Cantorum Gedanensis, Muzeum Gdańska

Frekwencja: 267 osób

W ramach corocznego wydarzenia muzycznego odbyły się trzy koncerty stanowiące preludium festiwalu.

14. FESTIWAL IM. JOHANNA GOTTLIEBA GOLDBERGA (FESTIWAL GOLDBERGOWSKI)

Miejsce: Dwór Artusa, Ratusz Głównego Miasta

Termin: 28 sierpnia – 1 września 2019 r.

Organizator: Miasto Gdańsk

Frekwencja: 800 osób

Ideą festiwalu jest prezentacja najciekawszych interpretacji muzyki dawnej z wykorzystaniem oryginalnego instrumentarium, ukazanie zjawisk artystycznych inspirowanych muzyką dawną i przybliżenie szerszej publiczności muzycznego dziedzictwa dawnego Gdańska. W 2019 r. festiwal gościł w murach Muzeum, odbyły się trzy koncerty w Dworze Artusa i dwa w Ratuszu Głównego Miasta.

„POLAR NIGHTS” – KONCERT MUZYKI SKANDYNAWSKIEJ

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 20 października 2019 r.

Organizator: Polski Chór Kameralny Schola Cantorum Gedanensis

Frekwencja: 150 osób

Polski Chór Kameralny Schola Cantorum Gedanensis pod kierunkiem cenionego szwedzkiego dyrygenta Stefana Parkmana zaprezentował utwory kompozytorów skandynawskich, między innymi Nilsa Lindberga, Knuta Nystedta i Jana Sandstroma.

→ WNĘTRZE DWORU ARTUSA –
WIDOK NA WIELKI PIEC
I GRUPĘ RZEŹBIARSKĄ
„ŚWIĘTY JERZY WALCZĄCY
ZE SMOKIEM”
FOT. DARIUSZ KULA

KONCERT „W MELODII JA”

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 26 października 2019 r.

Organizator: Chór 441Hz

Frekwencja: 200 osób

Inauguracja kolejnego sezonu koncertowego Chóru 441Hz pod kierunkiem Anny Wilczewskiej. W programie znalazły się utwory prezentujące rozmaite style muzyczne od renesansu po współczesność.

MUZYCZNA REFLEKSJA W 81. ROCZNICĘ GDAŃSKIEJ NOCY KRYSZTAŁOWEJ

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 12 listopada 2019 r.

Koordinacja: Klaudiusz Grabowski

Frekwencja: 140 osób

Mikołaj Trzaska zagrał utwory opatrzone prozą Andrzeja Stasiuka (poemat „Ciemna dolina” oraz fragmenty książki „Wschód”) czytaną przez autora.

UROCZYSTY KONCERT KOŁĘD NA ZAKOŃCZENIE ROKU MONIUSZKOWSKIEGO

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 28 grudnia 2019 r.

Organizator: Stowarzyszenie Przyjaciół Teatru Otwartego

Frekwencja: 150 osób

Koncert kolęd i pastorałek oraz arii Stanisława Moniuszki w wykonaniu artystów gdańskiego Teatru Otwartego.

Small white label with illegible text.

07

 MUZEUM W ŻYCIU
 GDAŃSZCZANEK I GDAŃSZCZAN

Budynki Muzeum Gdańska pełnią także ważne funkcje recepcyjne. Od lat w jego historycznych wnętrzach odbywają się zaprzysiężenia Prezydenta Miasta Gdańska, uroczyste sesje Rady Miasta, obchody jubileuszy par małżeńskich i inne uroczystości miejskie. Ponadto organizowane są liczne konferencje, sympozja, koncerty, odczyty, spotkania artystyczne, gale i akademie, a także uroczystości zawarcia związku małżeńskiego.

**NAGRODA NAUKOWA MIASTA GDAŃSKA
 IM. JANA HEWELIUSZA ZA ROK 2018**

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety

Termin: 28 stycznia 2019 r.

Organizator: Urząd Miejski w Gdańsku

Frekwencja: 150 osób

Uroczyste wręczenie dorocznych nagród naukowych Miasta Gdańska.

Laureatami nagrody zostali: w kategorii nauk humanistycznych i społecznych prof. dr hab. Piotr Dominiak oraz w kategorii nauk przyrodniczych i ścisłych prof. dr hab. Piotr Stepnowski.

(NA STRONIE 112)
WIELKA SALA RADY
W RATUSZU GŁÓWNEGO
MIASTA

FOT. DARIUSZ KULA

(NA STRONIE 113)
LAUREAT NAGRODY
IM. JANA HEWELIUSZA,
PROF. DR HAB. PIOTR
STEPNOWSKI

FOT. DOMINIK PASZLIŃSKI
(GDANSK.PL)

→ PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA
ALEKSANDRA DULKIEWICZ
PODCZAS ZAPRZYSIĘZENIA

FOT. GRZEGORZ MEHRING
(GDANSK.PL)

↘ SPOTKANIE KONSULÓW
HONOROWYCH W GDAŃSKU
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

GALA ŻEGLARSKA REJS ROKU

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 1 marca 2019 r.

Organizator: Urząd Miejski w Gdańsku, Biuro Prezydenta ds. Sportu

Frekwencja: 300 osób

Podczas 49. gali żeglarskiej Rejs Roku odbyła się uroczystość wręczenia najwyższych polskich trofeów w żeglarstwie morskim – Nagród Honorowych Rejs Roku i Srebrny Sekstant 2018.

ZAPRZYSIĘŻENIE PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA ALEKSANDRY DULKIEWICZ

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety

Termin: 11 marca 2019 r.

Organizator: Kancelaria Prezydenta Miasta Gdańska

Frekwencja: 180 osób

W Wielkiej Sali Wety odbyło się uroczyste zaprzysiężenie nowo wybranej Prezydent Miasta Gdańska Aleksandry Dulkiwicz.

SPOTKANIE STOWARZYSZENIA KONSULÓW HONOROWYCH W POLSCE

Miejsce: Dom Uphagena – salon

Termin: 18 marca 2019 r.

Organizator: Stowarzyszenie Konsulów Honorowych w Polsce

Frekwencja: 50 osób

Doroczne spotkanie konsulów honorowych z konsulami zawodowymi, przedstawicielami władz, służb mundurowych oraz środowisk akademickich odbyło się tradycyjnie w salonie Domu Uphagena.

↑ KRYSZYNA I STEFAN
CHWINOWIE PODCZAS
JUBILEUSZU 70. URODZIN
PISARZA

FOT. GRZEGORZ MEHRING
(GDANSK.PL)

JUBILEUSZ 70. URODZIN PROF. STEFANA CHWINA

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 26 kwietnia 2019 r.

Organizator: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Josepha Conrada
Korzeniowskiego

Frekwencja: 230 osób

We wnętrzach Dworu Artusa świętowano 70. rocznicę urodzin prof. Stefana Chwina – gdańszczanina, powieściopisarza, eseisty i wykładowcy akademickiego, a także rysownika.

25-LECIE STOWARZYSZENIA NASZ GDAŃSK

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 25 maja 2019 r.

Organizator: Stowarzyszenie Nasz Gdańsk

Frekwencja: 150 osób

W Dworze Artusa odbyły się główne uroczystości dwudziestopięciolecia Stowarzyszenia Nasz Gdańsk, którym przewodniczył jego prezes, prof. Andrzej Januszajtis. Uroczystość zgromadziła liczne grono miłośników Gdańska.

V POMORSKA NAGRODA MUZEALNA

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety

Termin: 28 maja 2019 r.

Organizator: Stowarzyszenie Muzealników Polskich Oddział Pomorski

Frekwencja: 60 osób

Uroczysta gala wręczenia nagród w piątej edycji konkursu Pomorska Nagroda Muzealna.

60. KONKURS POETYCKI O LAUR CZERWONEJ RÓŻY

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety

Termin: 28 czerwca 2019 r.

Organizator: Gdańskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuki

Frekwencja: 120 osób

Gala rozdania nagród w 60. edycji Konkursu Poetyckiego o Laur Czerwonej Róży odbyła się w Wielkiej Sali Wety.

GALA NAGRODY ORŁA JANA KARSKIEGO

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta – Wielka Sala Wety

Termin: 30 sierpnia 2019 r.

Organizator: Kapituła Nagrody Orła Jana Karskiego

Frekwencja: 80 osób

Ceremonia przyznania Nagrody Orła Jana Karskiego pośmiertnie komandorowi Franciszkowi Dąbrowskiemu, zastępcy dowódcy obrony Westerplatte we wrześniu 1939 r.

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

+

FESTIWAL „WILNO W GDAŃSKU”

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 7 września 2019 r.

Organizator: Pomorski Oddział Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej

Frekwencja: 100 osób

W ramach festiwalu „Wilno w Gdańsku” odbył się jubileusz trzydziestolecia Oddziału Pomorskiego Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej, uświetniony koncertem orkiestry Vita Activa.

DOKTORAT HONORIS CAUSA UNIwersYTETU GDAŃSKIEGO

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 6 listopada 2019 r.

Organizator: Uniwersytet Gdański

Frekwencja: 160 osób

Uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Gdańskiego dr. Thomasowi Bachowi, prezydentowi Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego.

„OCZYSZCZONY” – CZYTANIE SCENARIUSZA

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 22 listopada 2019 r.

Organizator: Fundacja Pomysłodalia

Frekwencja: 80 osób

Czytanie scenariusza teatralnego pt. „Oczyszczony” w wykonaniu aktorów Teatru Wybrzeże: Piotra Biedronia oraz Krzysztofa Matuszewskiego. Przeczytane teksty nawiązywały do postaci prof. Rudolfa Spannera i stanowiły tło dyskusji środowisk twórczych na tematy związane z odpowiedzialnością za zbrodnie popełnione podczas drugiej wojny światowej.

↑ WIELKA SALA RADY
W RATUSZU
GŁÓWNEGO MIASTA
FOT. DARIUSZ KULA

GALA 48. KONKURSU POMORSKA GRAFIKA ROKU

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 6 grudnia 2019 r.

Organizator: Gdańskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuki

Frekwencja: 130 osób

Uroczysta gala wręczenia nagród w 48. Konkursie Pomorska Grafika Roku. I nagrodę zdobyła Maria Zwolińska (Szczecin), II nagrodę zdobył Dominik Włodarek (Gdańsk). Przyznano także 11 wyróżnień.

08

SESJE, SEMINARIA,
KONFERENCJE

„OD RATUSZA DO MUZEUM”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 2 kwietnia 2019 r.

Kurator: dr Andrzej Hoja

Frekwencja: 130 osób

Konferencja, zorganizowana w 49. rocznicę powołania Muzeum Gdańska, zainaugurowała obchody jubileuszu pięćdziesięciolecia instytucji. Podczas konferencji wygłoszono referaty przybliżające początki Muzeum, zorganizowano też dyskusję z udziałem byłych pracowników Muzeum na temat przeszłości i kierunków rozwoju. Całość zakończył jubileuszowy koncert Polskiego Chóru Kameralnego Schola Cantorum Gedanensis w Dworze Artusa.

← RATUSZ GŁÓWNEGO MIASTA
I DWÓR ARTUSA Z LOTU PTAKA
FOT. DARIUSZ KULA

➤ GOŚCIE KONFERENCJI
„OD RATUSZA DO MUZEUM”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ UCZESTNIK KONFERENCJI
„GOTYK W GDAŃSKU. 10-LECIE
EUROPEJSKIEGO SZLAKU
GOTYKU CEGLANEGO”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↘ WERNISAŻ WYSTAWY
„GDAŃSK I OKOLICE
W MEDALIERSTWIE”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„GOTYK W GDAŃSKU. 10-LECIE EUROPEJSKIEGO SZLAKU GOTYKU CEGLANEGO”

Miejsce: Dwór Artusa

Termin: 25 kwietnia 2019 r.

Organizatorzy: Gdańska Organizacja Turystyczna, Muzeum Gdańska, Stowarzyszenie Europejski Szlak Gotyku Ceglanego

Kuratorka: dr Katarzyna Darecka

Frekwencja: 150 osób

Piętnastu prelegentów przedstawiło problematykę przeprowadzanych w gotyckich zabytkach prac konserwatorsko-budowlanych oraz ich adaptacji do współczesnych funkcji, poruszono także tematy związane z turystyką i promocją architektury gotyckiej na Pomorzu.

III POMORSKA KONFERENCJA NUMIZMATYCZNA

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 4–5 października 2019 r.

Kurator: dr inż. Tomasz Olkowski

Frekwencja: 150 osób

W dwudniowych obradach poświęconych sztuce numizmatycznej na Pomorzu wzięło udział ponad 20 referentów z całej Polski. Wydarzeniu towarzyszyło otwarcie wystawy „Gdańsk i okolice w medalierstwie”.

↑ UCZESTNICY KONFERENCJI
„PIENIĄDZE I SZTUKA.
GDAŃSKIE MIESZCZAŃSTWO
XVI WIEKU”

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„PIENIĄDZE I SZTUKA. GDAŃSKIE MIESZCZAŃSTWO XVI WIEKU JAKO POŚREDNICZY W TRANSFERZE WIEDZY I DÓBR KULTURY” / „GELD UND KUNST. DANZIGER BÜRGERTUM DES 16. JAHRHUNDERTS ALS VERMITTLER IM WISSENS- UND KULTURTRANSFER”

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 10–11 października 2019 r.

Organizatorzy: Instytut Historii PAN, Pracownia Historii Gdańska i Dziejów Morskich Polski; Institut für Kunstgeschichte, Ludwig-Maximilians-Universität w Monachium; Muzeum Gdańska

Finansowanie: Beauftragte der Bundesregierung für Kultur und Medien; Böckler-Mare-Balticum-Stiftung

Kuratorzy: dr Marcin Grulkowski, prof. dr hab. Aleksandra Lipińska

Frekwencja: 40 osób

Konferencja była podsumowaniem projektu badawczego „Pieniądze i sztuka. Księgi rachunkowe szczeecińsko-gdańskiej rodziny bankierskiej Loitzów jako źródło do badań nad historią gospodarki i kultury Europy Północnej i Środkowowschodniej w XVI wieku”. Wygłoszono 15 referatów, których tematyka ogniskowała się wokół rodziny Loitzów, działającej w Szczecinie, Gdańsku i kilku innych europejskich miastach.

„HISTORIA JAKO POKUSA. SPOJRZENIE PRZEZ PERSPEKTYWĘ WESTERPLATTE”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 14–15 października 2019 r.

Organizatorzy: Muzeum Gdańska, portal Ohistorie!

Kurator: dr Janusz Marszałec

Frekwencja: 165 osób

Podczas konferencji podjęto próbę interdyscyplinarnej analizy problemów zawłaszczania pamięci, o tyle aktualnych, że związanych z obecnymi sporami wokół kształtowania polityki historycznej czy przyszłości takich miejsc, jak Westerplatte.

→ WYSTĄPIENIE DYREKTORA
DR. JANUSZA MARSZALCA
PODCZAS KONFERENCJI
„HISTORIA JAKO POKUSA”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

„MIASTA «ODZYSKANE». DEMOGRAFIA I SPOŁECZEŃSTWO W PIERWSZYCH DEKADACH PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ”

Miejsce: Dom Uphagena

Termin: 12–13 grudnia 2019 r.

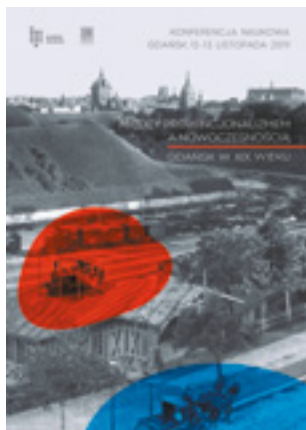
Organizatorzy: Instytut Historii PAN, Pracownia Historii Gdańska i Morskich Dziejów Polski; Muzeum Gdańska

Finansowanie: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.

Kuratorka: dr Sylwia Bykowska

Frekwencja: 65 osób

IV Sympozjum źródłoznawcze dotyczące powojennego Gdańska poświęcone było nie tylko Gdańskowi, ale szerzej miastom „odzyskanym”. Wygłoszono 14 referatów.

„MIĘDZY PROWINCJONALIZMEM A NOWOCZESNOŚCIĄ. GDAŃSK W XIX WIEKU”

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 12–13 listopada 2019 r.

Organizatorzy: Muzeum Gdańska, Instytut Historii PAN, Zakład Dziejów Pomorza

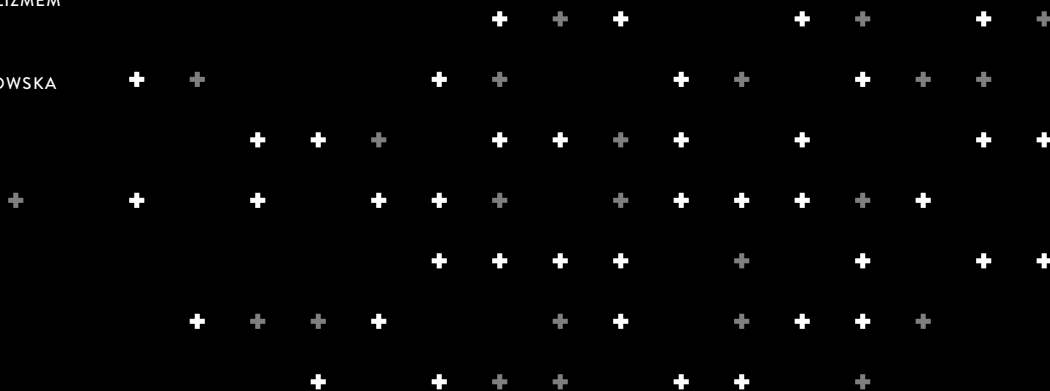
Kurator: dr Janusz Dargacz

Frekwencja: 136 osób

Celem spotkania była dyskusja na temat dziejów Gdańska w XIX w., ukazanego na tle innych miast europejskich. Referaty zaprezentowało 27 badaczy z Gdańska oraz innych ośrodków (Poznań, Toruń, Bydgoszcz, Łódź, Szczecin, Elbląg).

↑ KONFERENCJA
„MIĘDZY PROWINCJONALIZMEM
A NOWOCZESNOŚCIĄ.
GDAŃSK W XIX WIEKU”
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

Jms

665

09

GROMADZENIE ZBIORÓW
ZBIORY DZIEDZICTWA MATERIALNEGO

Dzięki otrzymanej dotacji Miasta Gdańska na zakup muzealiów w kwocie 300 000 zł nabyto siedem cennych obiektów. Muzeum wyasygnowało na zakupy również środki własne. Łącznie w 2019 r. przeznaczono na zakup muzealiów 596 725,52 zł. W drodze zakupów, darów i pozyskań do zbiorów trafiły 2653 muzealia o łącznej wartości 1 225 047,02 zł.

Najciekawsze nabytki sztuki dawnej oraz pamiątki historyczne:

- bursztynowa szkatuła na grę, XVIII w.;
- talerz srebrny z zastawy wojewody malborskiego Franciszka Czapskiego, Gdańsk, 1735 r.;
- srebrna łyżka z 1764 r., najstarsze znane trofeum bractwa strzeleckiego w Gdańsku;
- dwa fortepiany koncertowe gdańskiej firmy Bernhardt Wiszniewski z lat trzydziestych i czterdziestych XIX w. (w tym najstarszy znany fortepian tej firmy);
- osiem fotografii wykonanych w Gdańsku i na Zatoce Gdańskiej w 1910 r. przez nadwornego fotografa Cesarza Wilhelma II – Franza Tellgmanna;
- fotografia przedstawiająca zawarcie umowy międzynarodowej między Polską a Wolnym Miastem Gdańsk na Zamku Królewskim w Warszawie, 24 października 1921 r.

Najciekawsze nabytki powojenne i najnowsze:

- 145 negatywów z widokami Gdańska po 1945 r. autorstwa Kazimierza Lelewicza;
- obraz „Ulica Piwna w Gdańsku” autorstwa Ignacego Klukowskiego, 1972 r.;
- replika autorska Doroty Ceneckiej łańcucha prezydenckiego dla Prezydent Miasta Gdańska Aleksandry Dulkiej, 2019 r.;
- pięć obrazów autorstwa Edwarda Dwurnika, Jarosława Modzelewskiego i Rafała Olbińskiego, zakupionych do zbiorów w ramach zainicjowanej w 2018 r. kolekcji sztuki współczesnej „portretów” Gdańska.

↑ GDAŃSK – WIDOK OGÓLNY,
LATA 60. XX W.

FOT. MARIAN MURMAN

➤ WIELKI MLYN – ODBUDOWA,
1962 R.

FOT. LANGNER

➔ ULICA ŻABI KRUK ZIMĄ

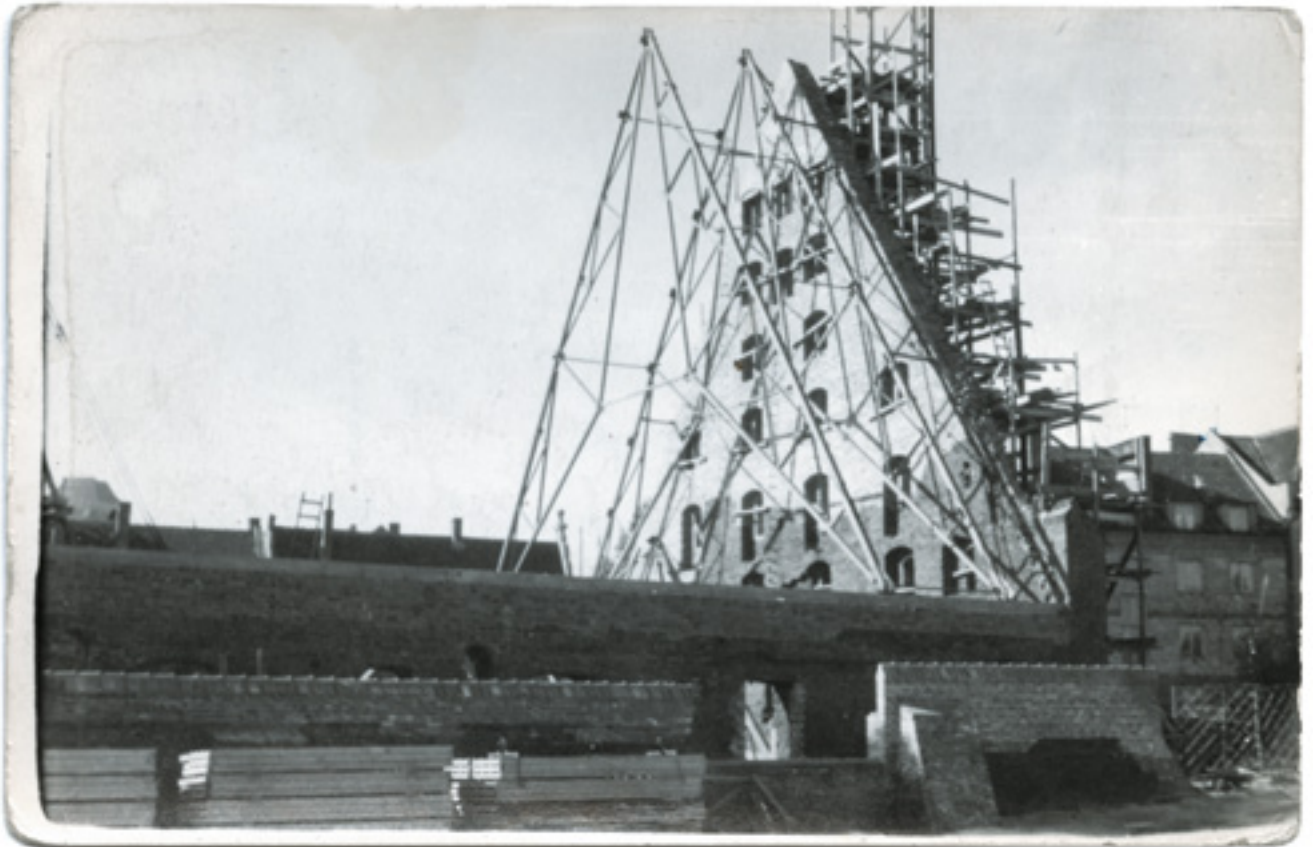
FOT. MARIAN MURMAN

DAROWIZNY

Muzeum otrzymało w formie darowizny łącznie 2147 obiektów.

Wśród nich warto odnotować pamiątki związane z Prezydentem Miasta Gdańska Pawłem Adamowiczem: łańcuch prezydencki, upamiętnienia z uroczystości pogrzebowych (przekazane przez Urząd Miejski w Gdańsku) oraz bursztynową Statuetkę Prezydenta Światowej Stolicy Bursztynu (przekazaną przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztynników).

Muzealia w formie darowizny przekazali: Renata Adamowicz, Andrzej i Bogumiła Adamscy, Elżbieta Bukała, Dorota Cenecka, Jan Daniluk, Beata Dziegielewska, Adam Fleks, Anna Frąckowska, Jacek Friedrich, Gerda Froehlich (Frankfurt nad Odrą, Niemcy), Gesine Gaertner (Dinslaken, Niemcy), Marcin Gronkowski, Barbara Gronuś-Dutko, Mariusz Grzęda, Anke Hoppe (Bordesholm, Niemcy), Justyna Jaszak, Edo Katz (Nahariya, Izrael), Piotr Kobzdej, Wojciech Krajewski, M. Kusch, Przemysław Kuś, Krzysztof Laskowski, Nico Leeuweburgh (Sprang-Capelle, Holandia), Czesław Maculewicz, Jan Markiewicz, Wojciech Minczykow, Andrzej Moritz, Ewa Mroczkowska, Adam Murman, Mateusz Naumowicz, Hanna Olszewska, Emilia i Stanisław Pietras, Eryk Popkiewicz, Ewa Pośnik, Jakub Pytlik, Bożena Przytocka, Alain Roggeman (Bruksela, Belgia), Ewa Rybak, Dżemila Smajkiewicz-Murman, Jerzy Sobczak, Marcin Szczepański,

↓ BURSZTYNOWA SZKATUŁA
NA GRĘ, XVIII W.
FOT. EWA GREŁA

Ewa Stańska-Bugaj, Ulrich Vocke (Berlin, Niemcy), Wilhelm Wieland (Oyten, Niemcy), Daniel Wojciechowski, Jerzy W. Wołodźko, Karol Żołobiński.

Ponadto muzealia w formie darowizny przekazały także instytucje i organizacje: Antykwariat Martin Kiener, Biuro Prezydent Miasta Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Gmina Miasta Gdańska, Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztywników, PGH du Boulay (Wielka Brytania), Poczta Polska S.A., Pomorskie Towarzystwo Detektorystów Princes Polonie, Stowarzyszenie Reduta Orneto, Stowarzyszenie SUM Gdańsk, Stowarzyszenie Związek Miast i Gmin Morskich.

→ EDWARD DWURNIK,
„GDAŃSK”, OLEJ NA PŁÓTNIE,
1998 R.

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

↓ FORTEPIAN GDAŃSKIEJ
FIRMY JACOBA BERNHARDA
WISZNIEWSKIEGO, OK. 1850 R.

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

GDAŃSKIE ARCHIWUM HISTORII MÓWIONEJ (GAHM)

W 2019 r. nagrano dziewięć relacji biograficznych o łącznej długości 32 godzin. Cztery z nich rozpoczęły cykl dokumentujący wspomnienia mieszkańców Wisłoujścia. Łączna długość nagrań w GAHM wynosiła w grudniu 2019 r. 163 godziny.

Rozpoczęto rozmowy o współpracy ze Stowarzyszeniem Arteria realizującym projekt „Stoczniove Archiwum Cyfrowe”, a także z Fundacją Wspólnota Gdańska oraz Stowarzyszeniem Biskupia Górka. Realizowane przez te podmioty nagrania będą równolegle deponowane w GAHM.

KULTURA CARILLONOWA

W 2019 r. utworzono w Muzeum Gdańska Pracownię Carillonów, której zadaniem jest promowanie gdańskiej kultury carillonowej. Zadania Pracowni obejmują starania o wpis gdańskich carillonów na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego, stworzenie muzycznego zasobu utworów carillonowych oraz spójnego programu muzycznego, dotychczas realizowanego przez różne podmioty. Pracownię prowadzi miejska carillonistka dr Monika Kaźmierczak.

Program muzyczny zrealizowany w 2019 r. obejmował:

COTYGODNIOWE KONCERTY CARILLONOWE

Miejsce: wieża kościoła św. Katarzyny, wieża Ratusza Głównego Miasta

Termin: 1 czerwca – 28 grudnia 2019 r.

Kuratorka: dr Monika Kaźmierczak

Cykliczne 40-minutowe koncerty na obu gdańskich carillonach odbywają się w każdy piątek i sobotę, repertuar dostosowany jest do okazji i pory roku. Koncerty na wieży Ratusza Głównego Miasta odbywają się też w dni świąteczne. W 2019 r. odbyły się 62 koncerty (w tym dziewięć w ramach Gdańskiego Festiwalu Carillonowego), większość z nich w wykonaniu Moniki Kaźmierczak.

WARSZTATY CARILLONOWE Z PROF. GERTEM OLDENBEUVINGIEM

Miejsca: wieża kościoła św. Katarzyny, wieża Ratusza Głównego Miasta, Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki w Gdańsku

Termin: 10–14 czerwca 2019 r.

Organizatorzy: Muzeum Gdańska, Akademia Muzyczna w Gdańsku

Kuratorka: dr Monika Kaźmierczak

Warsztaty, przeznaczone dla studentów Akademii Muzycznej w Gdańsku, przeprowadzone zostały przez prof. Gerta Oldenbeuvinga z Holandii. W czasie warsztatów zorganizowano też ogólnodostępne wykłady na temat carillonu w wieży kościoła św. Katarzyny.

XXI GDAŃSKI FESTIWAL CARILLONOWY

Miejsca: wieża kościoła św. Katarzyny, skwer Heweliusza, wieża Ratusza Głównego Miasta

Termin: 28 czerwca – 31 sierpnia 2019 r.

Sponsor: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.

Dyrektor artystyczna: dr Monika Kaźmierczak

W czasie festiwalu odbyło się 21 koncertów w wykonaniu carillonistów z całego świata, w tym między innymi z Francji, Litwy, Holandii, USA i Polski. Oprócz koncertów solowych odbyły się między innymi warsztaty milongi, projekcje wideomappingowe na wieży kościoła św. Katarzyny, koncerty z zespołem jazzowym, zespołem trąbek naturalnych i wiele innych. W celu promocji wydarzeń utworzono stronę festiwalu: www.carillon2019.pl.

↑ FRAGMENT KLAWIATURY
RĘCZNEJ CARILLONU
RATUSZA GŁÓWNEGO
MIASTA Z TABLICZKĄ FIRMY
ROYAL EIJSBOUTS
FOT. DARIUSZ KULA

POKAZY FONTANNY HEWELIUSZA DO MUZYKI CARILLONOWEJ

Miejsce: skwer Heweliusza, wieża kościoła św. Katarzyny

Termin: 10 maja – 29 września 2019 r.

Sponsor: Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.

Kuratorka: dr Monika Kaźmierczak

W letnie weekendy o godzinie 21.45 odbywały się pokazy Fontanny Heweliusza zsynchronizowane z muzyką carillonu. Podczas pokazów zaprezentowano trzy utwory wyłonione podczas konkursu kompozytorskiego w 2016 r.

PREMIERA UTWORU „TRZY WEZWANIA” ALEKSANDRA NOWAKA

Miejsce: wieża Ratusza Głównego Miasta

Termin: 1 września 2019 r.

Kuratorka: dr Monika Kaźmierczak

1 września odbyła się premiera zamówionego przez Muzeum i Miasto Gdańsk utworu autorstwa Aleksandra Nowaka, skomponowanego dla upamiętnienia osiemdziesiątej rocznicy wybuchu drugiej wojny światowej. Jest to pierwszy utwór z planowanego cyklu dzieł przeznaczonych na carillon, które będą zamawiane każdego roku u najwybitniejszych polskich kompozytorów i wydawane przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

↑ CARILLONISTKA MIEJSKA
DR MONIKA KAŻMIERCZAK
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

ORGANIZACJA KONCERTÓW CARILLONU MOBILNEGO „GDAŃSK” W RAMACH FESTIWALU „WILNO W GDAŃSKU”

Miejsce: Forum Gdańsk

Termin: 6–8 września 2019 r.

Kuratorka: dr Monika Kaźmierczak

Zorganizowano sześć koncertów carillonowych podczas festiwalu „Wilno w Gdańsku”. Wykonawcami byli: Magdalena Cynk-Mikołajewska (koncerty solowe z prelekcją o instrumencie), Anna Kasprzycka z Teatrem Barnaby oraz Monika Kaźmierczak z gdańskimi jazzmanami: Sławomirem Koryzną (perkusja), Tomaszem Chyłą (skrzypce) i Szymonem Burnosem (Moog, elektronika).

KOORDYNACJA WYJAZDÓW CARILLONU MOBILNEGO „GDAŃSK”

Miejsca: Bydgoszcz, Akademia Muzyczna w Gdańsku (Kongres Moniuszkowski), Targ Węglowy

Termin: 22 września – 8 grudnia 2019 r.

Kuratorka: dr Monika Kaźmierczak

Do ważnych zadań nowo powołanej Pracowni Carillonowej należy, oprócz promocji kultury carillonowej, organizacja koncertów carillonu mobilnego „Gdańsk” podczas festiwali, kongresów i innych wydarzeń.

STARANIA O WPIS GDAŃSKIEJ KULTURY CARILLONOWEJ NA KRAJOWĄ LISTĘ NIEMATERIALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Miejsce: Ratusz Głównego Miasta

Termin: 5 i 25 listopada 2019 r.

Koordynacja: dr Monika Kaźmierczak

Podjęto działania mające na celu wpisanie gdańskiej kultury carillonowej na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Jest to pierwszy etap starań o wpis na Listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Do współpracy w charakterze konsultanta zaproszono dr. Andrzeja Szoka, kustosza Działu Folkloru i Tradycji Krakowa w Muzeum Krakowa.

MUZYKA Z GDAŃSKICH WIEŻ Z OKAZJI JARMARKU ŚW. DOMINIKA

Termin: 29 lipca – 15 sierpnia 2019 r.

Organizatorzy: Fundacja Centrum Rozwoju Sztuki, Miasto Gdańsk, partnerzy: Muzeum Gdańska, Nadbałtyckie Centrum Kultury, Polskie Stowarzyszenie Carillonowe, Międzynarodowe Targi Gdańskie SA

Kuratorka: dr Monika Kaźmierczak

W trakcie jarmarku odbył się cykl pięciu wędrownych koncertów zespołu trąbek naturalnych Tubicinators Gedanenses i carillonistów. Każdy z koncertów składał się z trzech części: na wieżach kościołów św. Katarzyny, św. Jana i Ratusza Głównego Miasta. Jest to nawiązanie do piętnastowiecznej gdańskiej tradycji muzykowania wieżowego. Przejściom muzyków w strojach historycznych towarzyszył orszak rekonstruktorów.

10

DIGITALIZACJA

W Dziale Digitalizacji w ramach programu „Kultura Cyfrowa” zdigitalizowano 1459 pocztówek oraz 1600 negatywów, udostępnionych następnie na stronie dziedzictwo-gdansk.pl.

Udokumentowano również ponad 130 obiektów należących do rodzin mieszkających na osiedlu Wisłoujście i ich potomków, których historie były prezentowane na wystawie „Mój Dom, Moja Twierdza”. Do celów wystawienniczych, katalogów i innych publikacji sfotografowano ponad 350 zabytków. Przygotowano 3107 opisów metadanych do zdigitalizowanych obiektów.

Ponadto około 800 plików skatalogowano według standardu KAPER i zabezpieczono na zewnętrznych nośnikach. Standard ten przeznaczony jest do opisu plików graficznych 2D dokumentujących zbiory muzeum. Został stworzony w 2016 r. na potrzeby Muzeum Gdańska, a jednocześnie jest opisany w sposób umożliwiający zaadaptowanie do potrzeb innych muzeów oraz do implementacji w systemach zarządzania zasobami cyfrowymi w zakresie plików graficznych.

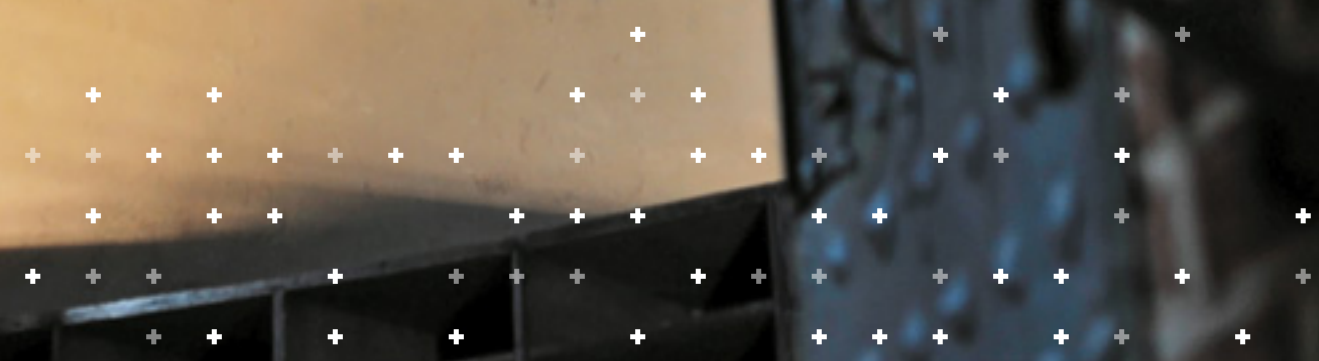
Dział Digitalizacji od 2019 r. pomaga we wdrażaniu standardu KAPER w Muzeum Narodowym w Szczecinie.

← STARY GDAŃSK W NOCY,
LATA 20. XX W.
FOT. STEFAN PLATER-ZYBERK

↑ KAPLICA KRÓLEWSKA
I KOŚCIÓŁ MARIACKI, PO 1945 R.
FOT. KAZIMIERZ LELEWICZ

↑ DŁGIE POBRZEŻE,
PO 1945 R.
FOT. KAZIMIERZ LELEWICZ

KONSERWACJA MALOWIDEŁ SKLEPIENNYCH I ŚCIENNYCH W POMIESZCZENIU WIELKI KRZYSZTOF (I ETAP)

Termin: czerwiec–październik 2019 r.

Realizacja: firma Art. M Studio Malwina Żołyńskiak

Nadzór: Joanna Harasim-Grym

W 2019 r. przeprowadzono kompleksowe prace konserwatorskie przy zespole cennych malowideł na sklepieniu, ścianach tarczowych oraz na wspornikach żeber sklepiennych w pomieszczeniu Wielki Krzysztof w Ratuszu Głównego Miasta. Były one połączone z badaniami technologicznymi i konserwatorskimi. Zostały one realizowane w ramach grantu pozyskanego w 2018 r. z programu „Ochrona zabytków”.

KONSERWACJA MILITARIÓW Z DZIAŁU HISTORII

Termin: kwiecień–lipiec 2019 r.

Realizacja: Szymon Bednarz – konserwator zabytków archeologicznych i militariów

Nadzór: Joanna Harasim-Grym

Przeprowadzona została konserwacja ratunkowa dwóch obiektów militarnych: karabinu maszynowego MG 17 (typ lotniczy) oraz lufy działka przeciwlotniczego, a także pełna konserwacja pary epoletów.

KONSERWACJA ZBROI Z DWORU ARTUSA

Termin: maj–lipiec 2019 r.

Realizacja: Paweł Dygaszewicz – konserwator militariów

Nadzór: Joanna Harasim-Grym

Wykonano pełną konserwację oraz nowy stelaż ekspozycyjny średniowiecznej zbroi z kolekcji Dworu Artusa.

↑ ZREKONSTRUOWANY JELEŃ
Z ŁAWY ŚW. RAJNOLDA
W DWORZE ARTUSA
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

REKONSTRUKCJA ZAGINIONYCH ELEMENTÓW ŁAWY ŚW. RAJNOLDA

Termin: styczeń–listopad 2019 r.

Realizacja: Stanisław Wyrostek

Nadzór: dr Katarzyna Darecka, Joanna Harasim–Grym

Przeprowadzono kolejny etap prac przy uzupełnianiu wnętrza Dworu Artusa o brakujące zaginione elementy wystroju. Na podstawie analizy ikonografii wykonano wierną rekonstrukcję drewnianej rzeźby jelenia oraz dwóch gzymsów, a następnie ich polichromię. Do rekonstrukcji pozyskano odpowiednich rozmiarów oryginalne poroże ze Stacji Badawczej Instytutu Parazytologii PAN w Kosewie Górnym z Fermi Jeleniowatych.

KONSERWACJA KARTUSZA HERBOWEGO SOBIESKICH Z DWORU ARTUSA

Termin: czerwiec–październik 2019 r.

Realizacja: Maria Sienkowska, Stanisław Wyrostek

Nadzór: Joanna Harasim-Grym

W ramach rekonstrukcji zaginionych elementów Ławy św. Rajnolda z Wielkiej Hali Dworu Artusa zlecono zrekonstruowanie putta z zachowanego oryginalnego kartusza herbowego Sobieskich. Konieczne okazało się przeprowadzenie pełnej konserwacji tego obiektu, uprzednio poddanego jedynie konserwacji zachowawczej. Prace połączono z wykonaniem rekonstrukcji polichromii putta oraz miecza figury św. Rajnolda.

KONSERWACJA RAMY DO OBRAZU „ŚMIERĆ LUKRECJI” Z DWORU ARTUSA

Termin: marzec–lipiec 2019 r.

Realizacja: Joanna Harasim-Grym

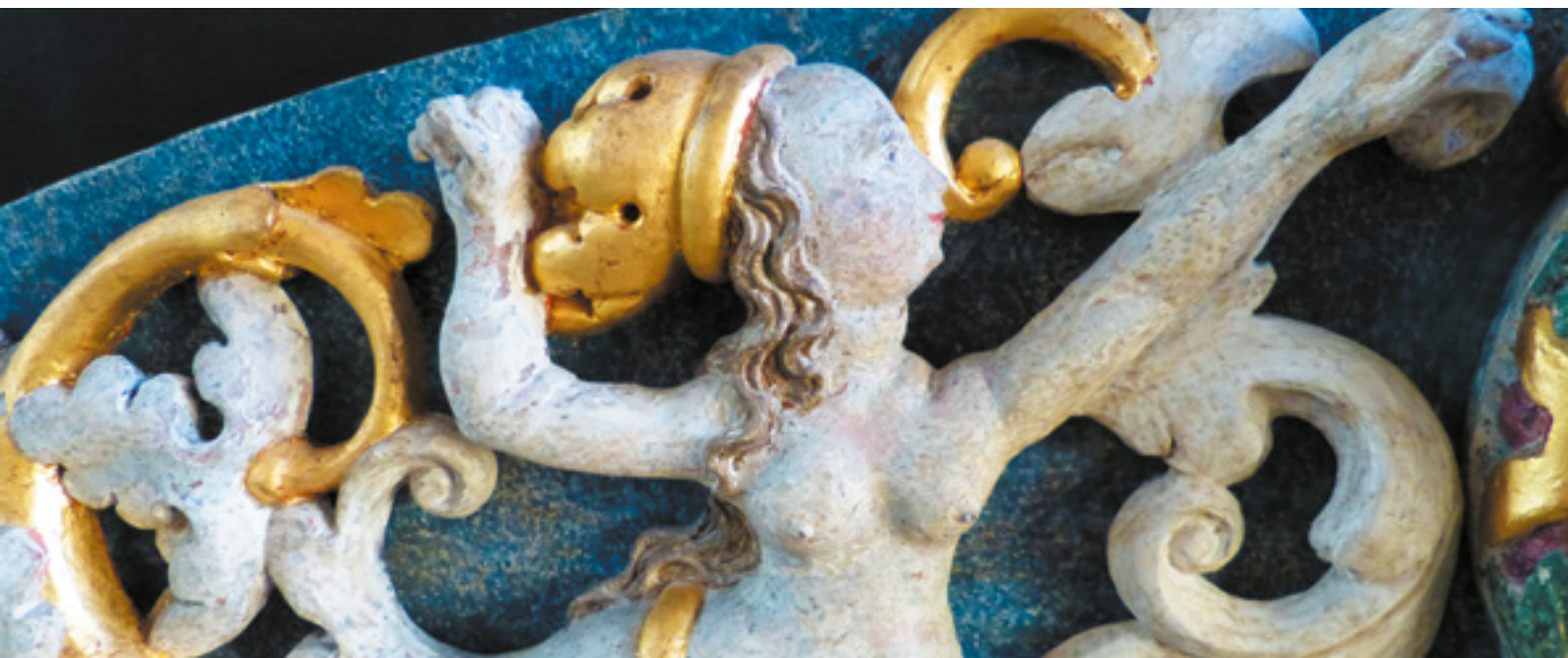
Konieczne było wykonanie interwencyjnych prac konserwatorskich w obrębie warstw zaprawy oraz polichromii ramy polegających na ich podklejeniu oraz uzupełnieniu ubytków.

↑ KARTUSZ HERBOWY SOBIESKICH W TRAKCIE KONSERWACJI

FOT. JOANNA HARASIM-GRYM

↓ FRAGMENT RAMY OBRAZU W TRAKCIE KONSERWACJI

FOT. JOANNA HARASIM-GRYM

→ KRATA Z SIENI GŁÓWNEJ
RATUSZA PO KONSERWACJI
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

KONSERWACJA KRATY Z SIENI GŁÓWNEJ RATUSZA

Termin: maj–wrzesień 2019 r.

Realizacja: dr Anna Kriegseisen

Nadzór: dr Katarzyna Darecka

Na kracie oddzielającej schody w Sieni Ratusza, pokrytej dotąd czarną farbą, odkryto ślady barwnej polichromii, co dało podstawę do przeprowadzenia kompleksowych prac konserwatorskich wraz z badaniami konserwatorskimi reliktyw polichromii. Dzięki zabiegom konserwatorskim przywrócono dawny wygląd kraty.

KONSERWACJA OBIEKTÓW ZE SREBRA

Termin: kwiecień–maj, czerwiec–listopad 2019 r.

Realizacja: Anna Świątkowska, Joanna Harasim-Grym

Ponad 20 przedmiotów ze złota, srebra i pozłacanych przygotowywano do digitalizacji w celu opublikowania wizerunków w katalogu zbiorów. Dalsze ponad 100 zabytków z warsztatu Stumpfów przygotowano pod względem konserwatorskim na wystawę. Zabiegi polegały na oczyszczeniu z nalotu tlenków oraz siarczków srebra.

KONSERWACJA DWÓCH ZEGARÓW

Termin: wrzesień–grudzień 2019 r.

Realizacja: Katarzyna Wierzbicka

Nadzór: Joanna Harasim-Grym

Przeprowadzona została konserwacja mechanizmu angielskiego zegara stojącego Williama Smitha (MHMG/S/134) oraz kompleksowe prace konserwatorskie przy francuskim zegarze kominkowym (MHMG/Uph/A/377) ze zbiorów Domu Uphagena.

← FRAGMENT KRATY Z SIENI
GŁÓWNEJ RATUSZA
FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

KONSERWACJA 76 OBIEKTÓW NA PODŁOŻU PAPIEROWYM

Termin: lipiec–listopad 2019 r.

Realizacja: Alicja Krawczyk

Nadzór: Joanna Harasim–Grym

Znaczną część muzealiów w zbiorach Muzeum Gdańskie stanowią obiekty na papierze. W 2019 r. przeprowadzono pełną konserwację takich zabytków, jak: plany miasta, dokumenty, wycinki z gazet, karty pocztowe, legitymacje, dyplomy, rękopisy listów i zapiski; 24 obiekty pochodziły ze zbiorów Działu Historii, 52 – z Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku.

W Dziale Konserwacji przygotowane zostały opracowania i ekspertyzy konserwatorskie:

- Wnioski końcowe z badań i prac konserwatorsko–remontowych wschodniej części przyziemia Ratusza Głównego Miasta (dr Katarzyna Darecka).
- Ramowy program badań architektonicznych i konserwatorskich: koszary napoleońskie w Twierdzy Wisłoujście (dr Katarzyna Darecka).
- Wstępne wytyczne do programu funkcjonalno–użytkowego Dworu Ernsttal wraz ze skróconą historią, ikonografią, stanem zachowania i wytycznymi konserwatorskimi oraz graficznymi załącznikami (praca zespołu zadaniowego w składzie: dr Katarzyna Darecka, dr Janusz Marszałec, Remigiusz Pacer, dr Ewa Barylewska–Szymańska, Wojciech Szymański).
- Wniosek o dofinansowanie termomodernizacji Dworu Ernsttal złożony do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Muzeum współpracowało podczas przygotowania wniosku z Urzędem Miejskim w Gdańsku, Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz projektantem termomodernizacji (dr Katarzyna Darecka).

12

BADANIA ARCHEOLOGICZNE
I ARCHITEKTONICZNEBADANIA ARCHEOLOGICZNE
W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE

Termin: 8–26 lipca 2019 r.

Koordynacja: Maciej Flis (Muzeum Gdańska), dr Joanna Dąbal (Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Gdańskiego)

W związku z planowanymi pracami rewitalizacyjnymi kompleksu fortyfikacji Szańca Wschodniego Twierdzy Wisłoujście w 2019 r. wykonano badania archeologiczne. Prace wykopaliskowe prowadzone były pod kierunkiem dr Joanny Dąbal z ramienia Instytutu Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Gdańskiego przy współpracy Katedry Geodezji Politechniki Gdańskiej. Sfinansowano je z funduszy unijnych programu „ArchaeoBalt”.

Badania prowadzono w obrębie bastionów Ostroróg i Świński Łeb. W efekcie badań pozyskano licznie zabytki datowane od drugiej połowy XVII do XX w., ceramikę, szkło i ponad 100 przedmiotów metalowych, w tym numizmaty i militaria. Odkryto także pozostałości zniszczonej w XVIII w. zabudowy murowanej i pobrano próbki materiałów budowlanych do dalszych analiz specjalistycznych.

← OPROWADZANIE
ARCHAEO-URBEX,
PROJEKT ARCHAEOBALT

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

➤ WIENIEC TWIERDZY
WISŁOUJŚCIE Z KAMIENICAMI
KOSZAROWYMI

FOT. DARIUSZ KULA

13 DZIAŁALNOŚĆ REMONTOWA I INWESTYCYJNA

REMONTY I INWESTYCJE

Najważniejszym projektem inwestycyjnym w 2019 r. był I etap termomodernizacji zabytkowego Wielkiego Młyna polegający na wymianie dachu i jego pokrycia. Zadanie realizowano w ramach projektu RPPM.10.01.01-22-0022/17-00 „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska – w latach 2017–2020” w ramach regionalnego „Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020”.

W 2019 r. wykonane zostały dokumentacje umożliwiające kolejne inwestycje:

1. Projekt wykonawczy do projektu budowlanego adaptacji Wielkiego Młyna na Muzeum Bursztynu – II etap termomodernizacji.
2. Rysunki przekrojów pionowych wieńca Fortu Carré w Twierdzy Wisłoujście.
3. Ortofotoplany ścian wybranych pomieszczeń wieńca Fortu Carré w Twierdzy Wisłoujście.
4. Ekspertyza zastosowania stałych urządzeń gaśniczych wodnych w Muzeum Bursztynu w Wielkim Młynie.
5. Uaktualnienie programu konserwatorskiego dotyczącego murów miejskich.

Przeprowadzono również następujące prace w ramach środków z dotacji podmiotowej:

1. Tymczasowe zabezpieczenie budynku Kuźni Wodnej w Gdańsku-Oliwie oraz całkowita wymiana poszycie dachu na wykonane z drewnianych łupków.
2. Remont pomieszczeń magazynowych w Dworze Artusa.
3. Remont i renowacja parkietu w Sali Morskiej w Ratuszu Głównego Miasta.
4. Wykonanie instalacji elektrycznej i alarmu włamaniowego w Dworze Artusa.
5. Prace konserwatorskie po demontażu konstrukcji wspierającej tablicę upamiętniającą wyzwolenie Gdańska.
6. Wykonanie podestów oraz schodów do tymczasowej ekspozycji czterech niewyposażonych remontowanych segmentów U-Boota.
7. Interwencyjne prace naprawcze ścian i posadzek pomieszczeń wewnętrznych w Zespole Przedbramia (Wieża Więzienna i Katownia).

↑ WIELKI MŁYN W TRAKCIE
MONTAŻU NOWYCH
DACHÓWEK

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

→ SEGMENTY U-BOOTA
W TWIERDZY WISŁOUJŚCIE

FOT. MACIEJ FLIS

↘ KUŹNIA WODNA W TRAKCIE
WYMIANY POSZYCIA DACHU

FOT. LECH TRAWICKI

8. Modernizacja systemu SSP w Dworze Artusa – II etap.
9. Remont przepompowni ścieków na terenie Twierdzy Wisłoujście.
10. Naprawa koła prawobrzeżnego młota wodnego Kuźni Wodnej w Gdańsku-Oliwie.
11. Dostawa i montaż opraw oświetleniowych w Wielkiej Hali Dworu Artusa.

NIERUCHOMOŚCI

W 2019 r. formy własności lub sposobu użytkowania gruntów nie zmieniły się. Muzeum Gdańska wystąpiło do Wydziału Skarbu o wykup działek na terenie Twierdzy Wisłoujście. 31 grudnia 2019 r. Muzeum Gdańska przejęło budynek przy ulicy Wrzosa 21 o powierzchni użytkowej 157,05 m², w którym planowane jest urządzenie magazynu sprzętu wystawienniczego i technicznego.

14

DZIAŁALNOŚĆ OGÓLNO MUZEALNA

ZMIANY ORGANIZACYJNE

1. Opracowano nowy Regulamin Pracy w zakresie czasu pracy (wprowadzony w życie 1 października 2019 r.).
2. Opracowano nowy Regulamin Organizacyjny (wprowadzony w życie 1 listopada 2019 r.).
3. Wdrożono elektroniczny program kadrowy „Inteli HR”, zapewniający wszystkim pracownikom zdalny dostęp do obsługi planowania i rozliczania urlopów, delegacji oraz czasu pracy.
4. Przystąpiono do tworzenia przeznaczonego dla pracowników Muzeum systemu okresowych ocen pracowniczych. Zakończenie prac jest zaplanowane na rok 2020.

PRAKTYKI STUDENCKIE, WOŁONTARIAT I STAŻE W MUZEUM GDAŃSKA

W 2019 r. w Muzeum Gdańskie praktykę studencką odbyło 15 osób (w większości studentów Uniwersytetu Gdańskiego z kierunków historia, historia sztuki, kulturoznawstwo, krajoznawstwo i turystyka historyczna). Praktyki prowadziły oddziały: Ratusz Głównego Miasta, Muzeum Bursztynu, Dwór Artusa, Muzeum Nauki Gdańskiej, Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku, Twierdza Wisłoujście, a także Dział Historii i Dział Edukacji. Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku prowadziło praktyki zawodowe dla jednego ucznia technikum. Oddział Ratusz przyjął jedną osobę na staż absolwencki.

→ KOMINEK W MAŁEJ SALI
RADY RATUSZA GŁÓWNEGO
MIASTA

FOT. DARIUSZ KULA

WSPÓŁPRACA Z URZĘDEM MIASTA

1. Muzeum włączyło się w Święto Wolności i Solidarności, organizując w ramach obchodów kilka wydarzeń – wystawę i spotkanie poświęcone Oldze Krzyżanowskiej, wystawę poświęconą Prezydentowi Pawłowi Adamowiczowi, promocję albumu „Niedenthal Gdańsk 2018”.
2. Pracownicy Muzeum uczestniczyli w posiedzeniach komisji Sejmu i Senatu RP podczas czytań projektu ustawy o wyłączeniu samorządu miasta Gdańsk z Westerplatte, służąc Prezydent Aleksandrze Dulkiem wiedzą ekspercką na każdym z etapów starań o zachowanie Pola Bitwy Westerplatte jako własności miasta (sprawą tą zainteresowana jest żywo nasza instytucja, gdyż wyłączenie dotychczas będzie oddziały Muzeum Wartownia nr 1).
3. Pracownicy Działu Edukacji Muzeum Gdańska uczestniczyli w spotkaniach „Gdańskiego Programu Edukacji Kulturowej” oraz „Gdańskiego Programu Edukacji Kulturalnej”.
4. Muzeum Gdańska koordynowało wydanie popularnonaukowej książki Roberta Szuchy o Holokauście. Została ona przekazana przez Urząd Miejski w Gdańsku w celach edukacyjnych do wszystkich szkół gdańskich. Otrzymali ją ponadto wszyscy uczestnicy (w tym uczniowie) uroczystości przy pomniku kindertransportów z okazji Światowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu (27 stycznia).
5. W końcu 2019 r. Muzeum Gdańska – na prośbę Urzędu Miasta – przystąpiło do prac nad koncepcją filmu, który wyświetlany będzie w Sali Makiety w przyszłej siedzibie Instytutu Kultury Miejskiej w budynku Kunsztu Wodnego.
6. Muzeum deleguje swego przedstawiciela na spotkania grupy liderów pracujących nad realizacją programu „Kultura i czas wolny”, wpisanego do priorytetowych działań realizowanych i nadzorowanych przez Urząd Miejski w Gdańsku. W ramach prac powstają raporty z wyznaczonego obszaru strategicznego oraz z działalności Muzeum w zakresie programu.

CANDIDE ET SYNCERE

↑ JEDNA Z „NAJPIĘKNIJSZYCH
KSIĄŻEK ROKU”

FOT. STUDIO RE:DESIGN

↑ NAGRODA NA TARGACH
FREE TIME FESTIVAL 2019

FOT. NN

↑ WRĘCZENIE POMORSKIEJ
NAGRODY MUZEALNEJ

FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

15

NAGRODY
I WYRÓŻNIENIA

1. Wyróżnienie w konkursie „Najpiękniejsza książka roku 2018” za książkę „Gdańskie ogrody”. Nagroda przyznana została po raz 59 przez Polskie Towarzystwo Wydawców Książek. Muzeum uzyskało wyróżnienie w tym konkursie po raz pierwszy.
2. Brązowy medal w Międzynarodowym Konkursie „Fresh 19” w dwóch kategoriach: Druk (Editorial Design) i Projektowanie Graficzne (Graphic Design) za publikację „Gdańskie ogrody”.
3. Jury Konkursu Pomorska Nagroda Muzealna za 2018 r. dostrzegło dwie realizacje Muzeum Gdańska, nagrodę przyznano za publikację „Gdańskie ogrody”, a wyróżnienie – za spektakl multimedialny „Westerplatte – światłocienie”.
4. Decyzją Jury Pomorskiej Nagrody Literackiej „Wiatr od morza” nagrodę w kategorii pomorska książka roku otrzymali autorzy za publikacji „Gdańskie ogrody”.
5. Wyróżnienie w konkursie o Medal Mercurius Gedanensis, w kategorii oferta spędzania czasu wolnego, nauka i kultura, za spektakl multimedialny „Westerplatte – światłocienie” podczas „Free Time Festival 2019”.
6. Nagroda za najatrakcyjniejsze stoisko na targach Free Time Festival 2019 (Wartownia nr 1 na Westerplatte).
7. Pierwsze miejsce dla identyfikacji wizualnej Muzeum Gdańska w kategorii „Sektor Publiczny” w międzynarodowym konkursie International Visual Identity Awards 2018.

16

ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. złożono następujące wnioski o dofinansowanie w 2019 r:

1. „Przywracamy świetność. Badania oraz konserwacja kominka z Wielkiej Sali Rady Ratusza Głównego Miasta Gdańska” w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – wniosek nie otrzymał dofinansowania.
2. Publikacja katalogu do wystawy „Gdańszczanie 1939 r. Katalog z okazji 80. Rocznicy wybuchu II wojny światowej”, w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – wniosek nie otrzymał dofinansowania.
3. Weryfikacja, przygotowanie do druku i wydanie strat wojennych Ratusza Głównego Miasta, Dworu Artusa i Domu Uphagena w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – wniosek otrzymał dofinansowanie w wysokości 156 666 zł. Projekt uzyskał najwyższą punktację w ramach II naboru konkursu.
4. „Gdańska mozaika” w ramach programu „Niepodległa 2019” – wniosek nie otrzymał dofinansowania.
5. „Nowy Port – nowe spojrzenie” w ramach programu „Patriotyzm Jutra” – wniosek otrzymał dofinansowanie w wysokości 26 000 zł.
6. „Chlebak polskiego tułacza” w ramach programu „Niepodległa” – wniosek otrzymał dofinansowanie w wysokości 5057 zł.

Pod koniec 2018 r. złożono siedem wniosków do programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na 2019 r. Konkursy rozstrzygnięto w pierwszym półroczu 2019 r. z następującymi wynikami:

1. „Roboty budowlane wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia Sali Morskiej Muzeum Gdańska” – wniosek nie otrzymał dofinansowania.
2. „Cyfrowe Dziedzictwo Pomorza – digitalizacja i udostępnienie zbiorów MG” – III etap – wniosek otrzymał dofinansowanie w wysokości 101 663 zł.
3. „Rozbudowa i uzupełnienie kolekcji współczesnej biżuterii z bursztynem Muzeum Bursztynu, oddział Muzeum Gdańska – II etap” – wniosek nie otrzymał dofinansowania.

← KOMINEK W WIELKIEJ SALI
RADY RATUSZA GŁÓWNEGO
MIASTA

FOT. DARIUSZ KULA

↑ SALON W DOMU UPHAGENA
FOT. EWA GRELA

4. „Muzeum na wynos. Lektje wyjazdowe dla szkół z Pomorza” – wniosek nie otrzymał dofinansowania.
5. „Mała Szkoła Dawnej Sztuki” – wniosek nie otrzymał dofinansowania.
6. „Gdańsk, Ratusz Głównego Miasta, 1583 r. Kompleksowe prace konserwatorskie przy malowidłach ściennych i wspornikach żeber sklepiennych w pomieszczeniu Wielki Krzysztof” – wniosek otrzymał dofinansowanie w wysokości 240 000 zł.
7. „Gdańsk, Twierdza Wisłoujście (XVIII–XIX w.): ratunkowy remont północnego muru oporowego Fortu Carré Twierdzy Wisłoujście” – wniosek nie otrzymał dofinansowania.

ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI

W 2019 r. rozliczono następujące dotacje celowe Gminy Miasta Gdańsk oraz darowiznę przyznaną przez Gdańską Infrastrukturę Wodociągowo-Kanalizacyjną Sp. z o.o.:

1. „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska” – 725 526,18 zł;
2. „Prowadzenie przez Miasto instytucji kultury – zakup eksponatów do Muzeum Gdańska” – 300 000 zł;
3. „Program rewaloryzacji obiektów Muzeum Gdańska” – 500 000 zł;
4. „Publikacja Kronika Gdańska” – 70 000 zł.

W 2019 r. zrealizowano i rozliczono następujące projekty inwestycyjne/unijne:

1. Muzeum Gdańska w 2019 r. podpisało umowę partnerską do projektu „Laying fixed foundations for innovative Archaeotourism – a new ‘green’ Archaeoroute in the Southern Baltic Sea Region (Akronim: ArchaeoBalt)”. W ramach dofinansowanego ze środków programu Interreg Południowy Bałtyk 2014–2020 finansowanego przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego projektu Muzeum Gdańska zorganizowało:

- badania archeologiczne na Szańcu Wschodnim Twierdzy Wisłoujście,
- inscenizację historyczną „Bitwa Morska”,
- przygotowanie dokumentacji do remontu i adaptacji koszar napoleońskich na potrzeby centrum edukacyjno–archeologicznego.

Wartość działań realizowanych przez Muzeum Gdańska w projekcie ArchaeoBalt wynosi 396 751 EUR.

2. Projekt Muzeum Gdańska „Connected by amber. Joint actions to share amber heritage” otrzymał dofinansowanie w ramach programu transgranicznego „Polska–Rosja” w wysokości 1 395 008,59 EUR. W ramach projektu trwają prace nad przygotowaniem wystawy stałej Muzeum Bursztynu w Wielkim Młynie.

POZYSKIWANIE DOTACJI CELOWYCH GMINY MIASTA GDAŃSKA

W 2019 r. złożono do Bazy Projektów Inwestycyjnych Gminy Miasta Gdańska osiem wniosków:

1. Zagospodarowanie Pomnika Historii „Pole Bitwy Westerplatte”;
2. Prace ratownicze Twierdzy Wisłoujście – kompleksowe udostępnienie unikatowej fortyfikacji;
3. Zagospodarowanie terenu Szańca Wschodniego Twierdzy Wisłoujście;
4. Przebudowa pomieszczeń w Ratuszu Głównego Miasta Gdańska oraz wykonanie nowej wystawy stałej;
5. Remont i modernizacja zabytkowej Kuźni Wodnej w Oliwie wraz z przystosowaniem Dworu Ernsttal i budynków gospodarczych do pełnienia funkcji kulturalnych;

6. „Wiara – Sztuka – Nauka”, Muzeum Nauki Gdańskiej;
7. „Reduta polskości”. Rewitalizacja dawnego budynku Poczty Polskiej w Gdańsku oraz II Komisariatu Policji i Urzędu Pracy z przeznaczeniem na cele muzealne, edukacyjne i użytkowe;
8. Budowa Oddziału Głównego Muzeum Gdańska.

Podpisano umowy dotacji celowych i prowadzono nadzór nad realizacją następujących zadań:

1. „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska” – 4 788 000 zł;
2. „Prowadzenie przez Miasto instytucji kultury – zakup eksponatów do Muzeum Gdańska” – 300 000 zł;
3. „Program rewaloryzacji obiektów Muzeum Gdańska” – 1 591 991 zł.

PRZYSZŁE PROJEKTY

1. 30 maja 2019 r. Rada Miasta Gdańska zatwierdziła zmianę uchwały w sprawie budżetu Miasta Gdańska na 2019 r. i Wieloletniej Prognozy Finansowej. Uchwała ta zabezpiecza między innymi środki finansowe dla Muzeum Gdańska na realizację przedsięwzięcia „Przebudowa i adaptacja zabytkowego Wielkiego Młyna na Muzeum Bursztynu” w wysokości 20 000 000 zł.

Odpowiednio w latach:

10 000 000 zł – 2020 r.

10 000 000 zł – 2021 r.

2. Rozpoczęto prace przygotowawcze do naboru wniosków o pożyczkę na przedsięwzięcia rewitalizacyjne z „Regionalnego Programu Operacyjnego województwa pomorskiego na lata 2014–2020” (RPO WP 2014–2020). Przygotowano wniosek i studium wykonalności projektu na kwotę 10 000 000 zł netto. Planowane jest przeprowadzenie kompleksowych prac rewaloryzacyjnych elementów Twierdzy Wisłoujście:

— północny mur oporowy,

— wieża,

↑ FRAGMENT OBRAZU
„PRZED POTOPEM” IZAAKA
VAN DEN BLOCKA, RATUSZ
GŁÓWNEGO MIASTA

FOT. EWA GRELA

- wieniec,
- domki oficerskie.

Ponadto wykonana zostanie dokumentacja techniczna oraz zakupione będą elementy wyposażenia na potrzeby wystaw organizowanych w Twierdzy Wisłoujście.

3. Rozpoczęto prace nad przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej w ramach mechanizmu pożyczki miejskiej z „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020”. W ramach pożyczki w wysokości 15 000 000 zł netto planowane jest przeprowadzenie kompleksowego remontu:

- Bastionu Artyleryjskiego,
- Bastionu Ostroróg,
- Bastionu Południowo-Wschodniego,
- hangaru na Szańcu Wschodnim z przeznaczeniem na całoroczną przestrzeń wystawienniczą oraz funkcje recepcyjne,
- koszar,
- wykonanie parkingu przed Fortem Carré,
- zagospodarowanie Szańca Wschodniego wraz ze stworzeniem ścieżki przyrodniczo-historycznej.

17

PARTNERZY MUZEUM

Działy i oddziały Muzeum współpracują stale między innymi z takimi instytucjami, jak (wymieniono w układzie alfabetycznym):

- Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku,
- Association of Castles and Museums around the Baltic Sea,
- Australians Studying Abroad (organizacja zrzeszająca emerytowanych nauczycieli akademickich z Australii),
- Biuro Rozwoju Gdańska,
- Bractwa-Ławy gdańskiego Dworu Artusa w Lubece / Bankenbrüderschaften des Danziger Artushofes in Lübeck (Niemcy),
- Centrum Aktywizacji Zawodowej i Społecznej dla Dorosłych Osób z Autyzmem,
- Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia,
- Europejskie Centrum Solidarności,
- Fundacja Gdańska,
- Fundacja Nasza Przestrzeń,
- Fundacja Pomorze Dzieciom Domowe Hospicjum dla Dzieci,
- Fundacja Świat Wrażliwy,
- Fundacja Wspólnota Gdańska,
- Gdańska Fundacja Innowacji Społecznych,
- Gdańska Galeria Miejska,
- Gdańska Organizacja Turystyczna,
- Gdański Archipelag Kultury,
- Garnizon Gdańsk (grupa rekonstrukcyjna),
- Herder-Institut Marburg (Niemcy),
- Instytut Pamięci Narodowej, oddział w Gdańsku,
- Instytut Kultury Miejskiej,
- Mewka. Galeria Społecznie Zaangażowana,
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztynników,
- Międzynarodowe Targi Gdańskie SA,
- Muzeum Bursztynu w Ribnitz Damgarten,
- Muzeum Narodowe w Szczecinie,
- Muzeum Stutthof w Sztutowie,
- Muzeum w Turku,
- Narodowe Centrum Kultury,

↑ INSCENIZACJA HISTORYCZNA
W WYKONANIU GRUPY
REKONSTRUKCYJNEJ
GARNIZON GDAŃSK

FOT. MARTA KRZYŻOWSKA

- Norska húsið – Byggðasafn Snæfellinga og Hnappdæla (Norwegia),
- PAN Biblioteka Gdańska,
- Parafia św. Anny i Joachima w Gdańsku-Letnicy,
- Polski Chór Kameralny Schola Cantorum Gedanensis,
- Pracownia Historii Gdańska i Dziejów Morskich Polskiego Instytutu Historii PAN,
- Politechnika Gdańska, Katedra Inteligentnych Systemów Interaktywnych, Wydział Elektroniki, Telekomunikacji i Informatyki, Laboratorium Zanurzonej Wizualizacji Przestrzennej,
- Pomorskie Centrum Informacji Turystycznej,
- Portal internetowy: amber.com.pl,
- Przedszkole Panienci z Okienka nr 27, ulica Bednarska 22 w Gdańsku,
- Rada Dzielnicy Gdańsk-Aniołki,
- Stoczniove Archiwum Cyfrowe,
- Stowarzyszenie Architektów Polski, oddział Wybrzeże,
- Stowarzyszenie Biskupia Górka,
- Stowarzyszenie Dom na Skraju,
- Stowarzyszenie Europejski Szlak Gotyku Ceglanego,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym,
- Stowarzyszenie Historyków Sztuki, oddział Gdański,
- Stowarzyszenie Konsulów Honorowych w Polsce,
- Stowarzyszenie Nadbałtyckie Plastyków,
- Stowarzyszenie Rajców Gdańskich,
- Stowarzyszenie Twórców Form Złotniczych,
- Światowy Związek Żołnierzy AK
- Towarzystwo „Dom Uphagena”,
- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta,
- Uniwersytet Gdański, Wydział Historyczny, Instytut Historii, Instytut Historii Sztuki, Instytut Archeologii i Etnologii; Wydział Biologii, Katedra Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii oraz Katedrą Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody; Katedra Filologii Klasycznej UG,
- Westpreußisches Landesmuseum w Warendorfie (Niemcy),
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku,
- Zespół Szkół Morskich w Gdańsku,
- Zespół Szkół Specjalnych w Gdańsku-Oliwie.

18

SPONSORZY

GIWK – Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o. w 2019 r. wsparła działania Muzeum jako:

- partner strategiczny XXI Gdańskiego Festiwalu Carillonowego;
- sponsor letnich pokazów Fontanny Heweliusza do muzyki carillonowej;
- sponsor reedycji „Kroniki Gdańska”, t. 1: 997–1945;
- sponsor prac nad VI tomem „Historii Gdańska” oraz kolejnego seminarium źródłoznawczego.

Browar Amber Sp. z o.o. z Bielkówka – dzięki powołanej wraz z Muzeum Gdańska marce piwa Johannes, upamiętniającej Jana Heweliusza, zbiory Muzeum wzbogaciły się w 2019 r. o album Feyerabendów, zawierający unikatowe widoki Gdańska i okolic z trzeciej dekady XIX w.

Mercor S.A. – firma była partnerem wydania obcojęzycznych wersji „Przewodnika po Muzeum Gdańska” oraz muzealnego kalendarza na 2020 r.

↑ JOHANN CARL SCHULTZ
„WIDOK GDAŃSKA
Z CYGAŃSKIEJ GÓRKI”,
FRAGMENT AKWAFORTY,
1844 R.

19

MEDIA ELEKTRONICZNE

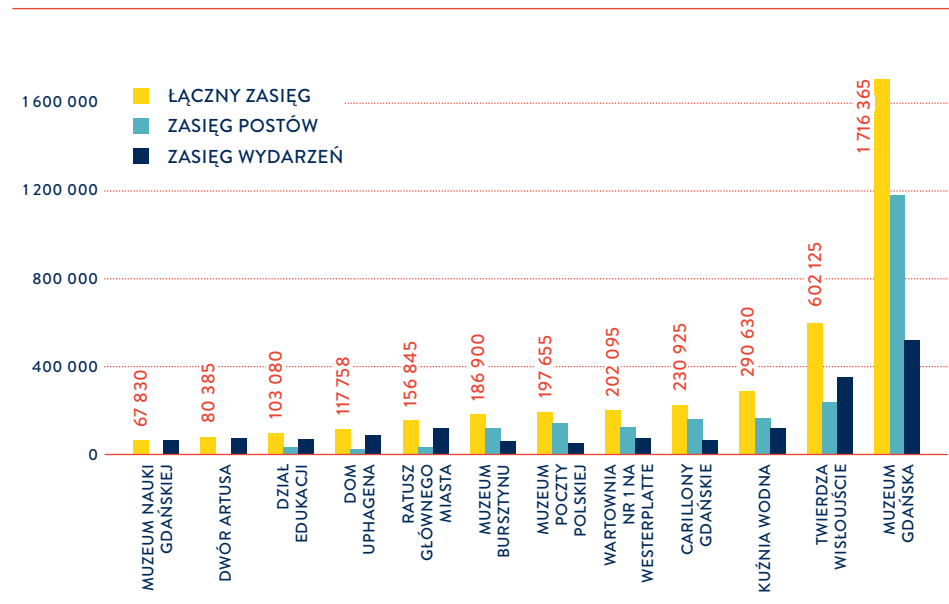

Muzeum prowadzi 12 profili na Facebooku oraz jeden na Instagramie, posiada również konto na portalu Youtube oraz od 2019 r. również na Vimeo. Stronę internetową Muzeum Gdańska w 2019 r. odwiedziło 476 004 unikalnych użytkowników.

Użytkownicy Facebooka mogą znaleźć ciekawostki historyczne związane historią zabytków i eksponatów na profilach dziewięciu oddziałów Muzeum Gdańska. Obok nich funkcjonują dwa profile tematyczne, tj. Dział Edukacji Muzeum Gdańska oraz Carillon gdańskie. Na ostatnim z nich prowadzone są transmisje online z cotygodniowych koncertów carillonowych z wież Ratusza Głównego Miasta oraz kościoła św. Katarzyny. Profil główny Muzeum pełni głównie rolę informacyjną o wydarzeniach oraz wystawach czasowych. Łączna liczba tych pierwszych w 2019 r. wyniosła ponad 160.

Łączna liczba sympatyków profili Muzeum Gdańska w 2019 r. wyniosła 25 262 (wzrost o 5470). Co trzeci z sympatyków zagląda na „ścianę” Muzeum Gdańska, a blisko co piąty na profil Twierdzy Wisłoujście. Wszystkie posty wraz z wydarzeniami wyświetliły się na ekranach użytkowników 3 476 589 razy, w tym: głównego profilu – 1 716 365, Twierdzy Wisłoujście – 602 105 oraz Kuźni Wodnej w Oliwie – 290 630.

ZASIĘGI PROFILI FB I STRONY MUZEUMGDANSK.PL W 2019 R. | ŁĄCZNIE: 3 952 593 ODSŁON

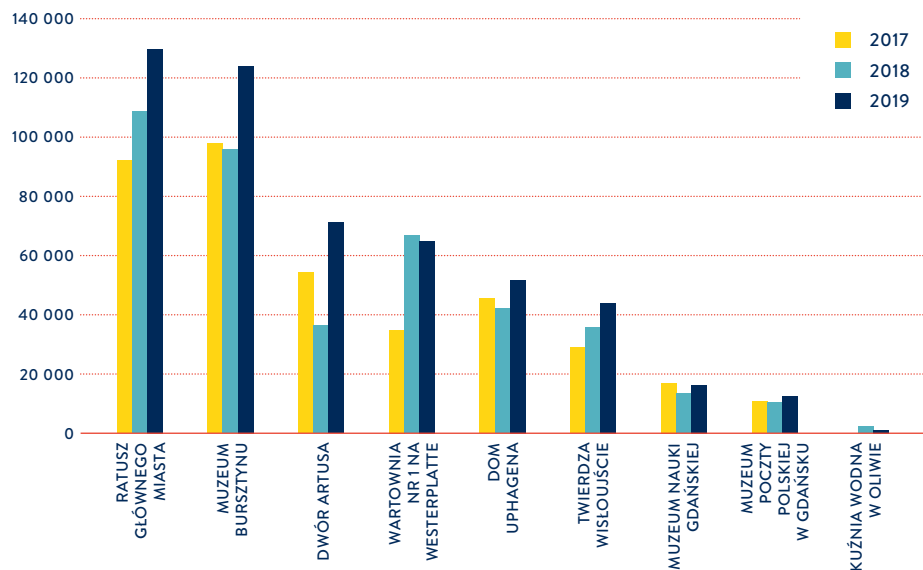
20

ZWIEDZAJĄCY

Rok 2019 był dla Muzeum Gdańskiego wyjątkowy pod względem liczby odwiedzających. W stosunku do roku poprzedniego Muzeum odwiedziło ponad 20% gości więcej. Frekwencja wyniosła 512 060 osób i była najwyższa w historii instytucji.

W 2019 r. Muzeum zorganizowało ponad 160 wydarzeń skierowanych do gdańszczanek oraz gdańszczan. Festiwale historyczne, wykłady w ramach cykliw Czwartki w Muzeum Gdańska, koncerty oraz inne, przeważnie nieodpłatne spotkania w oddziałach Muzeum odwiedziły 60 842 osoby.

FREKWENCJA W ODDZIAŁACH MUZEUM GDAŃSKA 2017–2019

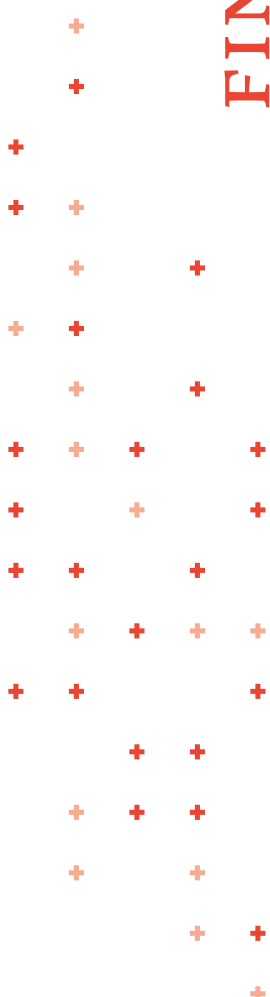

↑ FRAGMENT OBRAZU „POTOP”
 IZAAKA VAN DEN BLOCKA,
 RATUSZ GŁÓWNEGO MIASTA
 FOT. EWA GRELA

21

FINANSE

Dotacja podmiotowa (wykonanie) – razem 15 130 586 zł

Dotacje celowe bieżące (wykonanie) – razem 60 760 zł, z czego:

1. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w ramach Programu „Badanie polskich strat wojennych” – zadanie „Weryfikacja, przygotowanie do druku i wydanie strat wojennych Ratusza Głównego Miasta, Dworu Artusa i Domu Uphagena”) – **10 911 zł.**
2. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w ramach programu „Kultura cyfrowa” – zadanie „Cyfrowe Dziedzictwo Pomorza – digitalizacja i udostępnianie zbiorów MG – etap III”) – **18 793 zł.**
3. Biuro Programu Niepodległa (w ramach Programu Dotacyjnego „Koalicje dla Niepodległej” – zadanie „Chlebak polskiego tułacza”) – **5 057 zł.**
4. Muzeum Historii Polski w Warszawie (w ramach programu „Patriotyzm Jutra 2019” – zadanie „Nowy Port – nowe spojrzenie”) – **25 998 zł.**

Środki własne (wykonanie) – razem 6 215 383 zł, z czego:

1. Przychody netto ze sprzedaży (biletów, wynajmu sal, czynszów) – **3 046 745 zł.**
2. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów – **279 450 zł.**
3. Przychody uzyskane z tytułu prowadzenia lekcji muzealnych, organizacji urodzin, warsztatów, wynajmu pomieszczeń, reklam, pozostałych usług – **218 751 zł.**
4. Pozostałe przychody operacyjne (w tym: darowizny, odszkodowania, niezamortyzowana wartość środków trwałych zakupionych dzięki otrzymanym na ten cel dotacjom lub otrzymanych nieodpłatnie) – **2 641 754 zł.**
5. Przychody finansowe – **3 672 zł.**

Zadania inwestycyjne – razem 5 577 240 zł**Dotacje celowe oraz środki pochodzące z innych źródeł na inwestycje (wykonanie) – razem 4 172 541 zł**

1. Projekt „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska” – prace budowlane: termomodernizacja Wielkiego Młyna Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – **1.390.581,83 zł** oraz Gmina Miasta Gdańska – **1.699.600,02 zł**.
2. Gmina Miasta Gdańska (projekt „Program rewaloryzacji obiektów Muzeum Gdańska” – prace budowlano-konserwatorskie w obiektach Muzeum Gdańska: Wielki Młyn, Twierdza Wisłoujście, Ratusz Głównego Miasta wraz z wykonaniem dokumentacji technicznej) – **557 524 zł**.
3. Gmina Miasta Gdańska (projekt „Prowadzenie przez Miasto instytucji kultury – zakup eksponatów do Muzeum Gdańska”) – **300 000 zł**.
4. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (projekt „Gdańsk, Ratusz Głównego Miasta [1583 r.]: prace konserwatorskie przy malowidłach ściennych i wspornikach żeber sklepiennych w pomieszczeniu Wielki Krzysztof” w ramach programu „Ochrona zabytków” – projekt finansowany w 50%) – **189 945 zł**.
5. Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o. (darowizna z przeznaczeniem na zamówienie utworu solowego na carillon „Trzy wezwania”) – **25 000 zł**.
6. Program Współpracy Transgranicznej Polska–Rosja 2014–2020 (projekt „Connected by Amber. Wspólne działania w celu udostępniania bursztynowego dziedzictwa”) – **9 890 zł**.

↑ MODEL OKRĘTU
W DWORZE ARTUSA
FOT. DARIUSZ KULA

Dotacje celowe, finansowane ze środków własnych (wykonanie) – razem 1 404 699 zł

1. Projekt „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Gdańska” – **243 688 zł.**
2. Projekt „Connected by Amber. Wspólne działania w celu udostępniania bursztynowego dziedzictwa” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska–Rosja 2014–2020 – **1099 zł.**
3. Projekt „Gdańsk, Ratusz Głównego Miasta (1583 r.): prace konserwatorskie przy malowidłach ściennych i wspornikach żeber sklepiennych w pomieszczeniu Wielki Krzysztof” w ramach programu „Ochrona zabytków” – projekt finansowany w 50% – **189 945 zł.**
4. Zakup eksponatów – **937 772 zł.**
5. Zakup ogrodzenia na potrzeby Muzeum Gdańska – **20 000 zł.**
6. Zakup skanera do digitalizacji zbiorów w Muzeum Gdańska – **12 195 zł.**

22

RADA MUZEUM
GDAŃSKA

Radę Muzeum Gdańska na lata 2017–2021 powołał Prezydent Miasta Gdańska Zarządzeniem nr 2126/17 z dnia 14 grudnia 2017 r.

W skład Rady Muzeum Gdańska wchodzi:

- dr Sylwia Bykowska,
- dr Zbigniew Canowiecki,
- dr hab. Mariusz Czepczyński,
- prof. dr hab. Wiesław Długokęcki,
- Wojciech Duda,
- prof. dr hab. Igor Hałagida,
- dr Dariusz Kacprzak,
- prof. dr hab. Edmund Kizik – przewodniczący,
- dr Jacek Kriegseisen,
- prof. dr hab. Piotr Niemcewicz,
- dr Michał Niezabitowski,
- prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński – wiceprzewodniczący,
- prof. dr hab. Krzysztof Polkowski,
- Robert Pytlos,
- Władysław Zawistowski.

← WNĘTRZE KAMLARII
W RATUSZU GŁÓWNEGO
MIASTA

FOT. DARIUSZ KULA

→ POSIEDZENIE RADY
MUZEUM GDAŃSKA

FOT. AGNIESZKA GRABOWSKA

23

PRACOWNICY

31 grudnia 2019 w Muzeum Gdańskie były zatrudnione **142 osoby**, w tym:

Kadra zarządzająca	5 osób
Pracownicy merytoryczni	32 osoby
Pracownicy administracyjni	40 osób
Pracownicy obsługi	65 osób

W 2019 r. do zespołu Muzeum Gdańskie dołączyło **11 nowych pracowników**, w tym:

Kadra zarządzająca	1 osoba
Pracownicy merytoryczni	2 osoby
Pracownicy administracyjni	3 osoby
Pracownicy obsługi	5 osób

30 pracowników wzięło udział w 19 różnych kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe.

AWANSE I OSIĄGNIĘCIA ZAWODOWE

20 grudnia 2019 r. mgr Leszek Molendowski obronił na Uniwersytecie Gdańskim pracę doktorską pt. „Zakony męskie diecezji chełmińskiej w II Rzeczypospolitej (1920–1939)”, uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych.

→ TWIERDZA WISŁOUJŚCIE
NA OBRAZIE „APOTEOZA
GDAŃSKA”

FOT. DARIUSZ KULA

↑ PRACOWNICY
MUZEUM GDAŃSKA
FOT. DARIUSZ KULA

WYKAZ ETATOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH W MUZEUM GDAŃSKA W 2019 R.

DYREKCJA MUZEUM GDAŃSKA

dr hab. Waldemar Ossowski, kustosz dyplomowany – dyrektor

dr Ewa Szymańska, kustosz dyplomowany – zastępca dyrektora ds. merytorycznych

dr Janusz Marszalec, adiunkt – zastępca dyrektora ds. rozwoju oddziałów
(od 1 listopada 2019 r.)

mgr inż. Tomasz Wierzchowski, zastępca dyrektora ds. technicznych

mgr Monika Przybyszewska, główny księgowy (do 30 czerwca 2019 r.)

mgr Ewa Joszczak, główny księgowy (od 1 lipca 2019 r.)

ODDZIAŁ RATUSZ GŁÓWNEGO MIASTA

– PRACOWNICY DZIAŁALNOŚCI PODSTAWOWEJ

dr Ewa Bojaruniec-Król, kustosz – kierownik działu

dr Anna Frąckowska, kustosz – zastępca kierownika oddziału

mgr Marta Krzyżowska, adiunkt

dr inż. Tomasz Olkowski, adiunkt

mgr Dorota Powirska, adiunkt

- PRACOWNICY OBSŁUGI

mgr Gabriela Mironowicz, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – brygadzysta

Teresa Bryks, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Elżbieta Barczewska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Maria Cieśluk, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Edyta Wróblewska-Sikora, kasjer, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Dagna Białkowska, kasjer, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Danuta Laskowska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Maria Janecka-Lidzbarska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Monika Różycka, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Jolanta Świgost, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Barbara Ziętek, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

mgr Agnieszka Barczewska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Joanna Baranowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Wanda Ogonowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Marlena Dłutowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

(do 31 stycznia 2019 r.)

Joanna Malicka, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Sylwia Urbanowicz, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer

Grażyna Piotrowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

ODDZIAŁ MUZEUM BURSZTYNU

- PRACOWNICY DZIAŁALNOŚCI PODSTAWOWEJ

mgr Joanna Grążawska, kustosz – kierownik oddziału

mgr Renata Adamowicz, kustosz – zastępca kierownika oddziału

mgr Bartłomiej Kentzer, adiunkt

mgr Ludmiła Skulbaszewska, kustosz

- PRACOWNIK ADMINISTRACYJNY

Ewa Pawłęga, specjalista ds. administracyjnych

- PRACOWNICY OBSŁUGI

Barbara Baranowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – przewodnik, brygadzysta

Jolanta Chomko, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – przewodnik

Violetta Cissewska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Ewa Czerepko, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Małgorzata Pluta, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Beata Radziuk, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Aleksandra Szmul, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych (do 31 grudnia 2019 r.)

Grażyna Lihs, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Ewelina Pawłowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Anna Kozakiewicz, kasjer - kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Bożena Krefta, Jakuszko, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Barbara Łebek, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Joanna Janik, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – brygadzysta

mgr Joanna Szeffler, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

mgr Sebastian Jaworski, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer

mgr Marcin Finc, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer

ODDZIAŁ MUZEUM DWÓR ARTUSA

- PRACOWNICY DZIAŁALNOŚCI PODSTAWOWEJ

mgr Izabela Jastrzemska-Olkowska, kustosz – kierownik oddziału

mgr Krzysztof Jachimowicz, adiunkt

- PRACOWNICY OBSŁUGI

Eugenia Tomczak, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – brygadzysta

Anna Engler, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Joanna Gajkowska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Janina Kamińska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Grażyna Krotla, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Krystyna Piotrowska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych
mgr Arkadiusz Ryngwelski, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
mgr Paula Siwak, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – kasjer
Anna Paszylk, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych (do 2 marca 2019 r.)

ODDZIAŁ DOM UPHAGENA – MUZEUM WNĘTRZ MIESZCZAŃSKICH

– PRACOWNICY DZIAŁALNOŚCI PODSTAWOWEJ

mgr Wojciech Szymański, kustosz – kierownik oddziału

– PRACOWNIK ADMINISTRACYJNY

Mariola Krzyżewska, specjalista ds. administracyjnych

– PRACOWNICY OBSŁUGI

Bogusława Wójcik, kasjer, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – brygadzysta

Katarzyna Górską, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych – przewodnik muzealny

mgr Maciej Ostrowski, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Hanna Pioch, kasjer, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

mgr Izabela Andrzejewska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

mgr Dorota Kozak, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych, przewodnik (do 31 lipca 2019 r.)

mgr Krystyna Włodkowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych, przewodnik (do 30 września 2019 r.)

Aleksandra Dombrowska, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych, kasjer

Marzena Nadolska, starszy kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

Grażyna Kostrzewa, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

mgr Radosław Mionskowski, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych

ODDZIAŁ MUZEUM POCZTY POLSKIEJ W GDAŃSKU

– PRACOWNICY DZIAŁALNOŚCI PODSTAWOWEJ

mgr Marek Adamkowicz, adiunkt – kierownik oddziału

- PRACOWNICY OBSŁUGI

Małgorzata Friedensberg, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych, kasjer
mgr Filip Gałas, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych, kasjer
mgr Mateusz Szuba, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych, kasjer

ODDZIAŁ TWIERDZA WISŁOUJŚCIE

mgr Maciej Flis, adiunkt – kierownik oddziału

ODDZIAŁ WARTOWNIA NR 1 NA WESTERPLATTE

mgr Grzegorz Jedlicki, kustosz – kierownik oddziału
mgr Emilia Markiewicz – specjalista ds. administracyjnych (do 31 października 2019 r.)

ODDZIAŁ MUZEUM NAUKI GDAŃSKIEJ

- PRACOWNIK DZIAŁALNOŚCI PODSTAWOWEJ

dr inż. Grzegorz Szychliński, kustosz dyplomowany – kierownik oddziału

- PRACOWNIK ADMINISTRACYJNY

Monika Głowińska, zastępca kierownika oddziału

- PRACOWNICY OBSŁUGI

mgr inż. Marian Tomaka, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych, kasjer
(do 14 maja 2019 r.)

Agnieszka Orlicz, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych, kasjer
(do 14 maja 2019 r.)

mgr Michał Sosnowski, kwalifikowany opiekun ekspozycji muzealnych, kasjer
(do 14 maja 2019 r.)

PRACOWNIE KONSERWACJI

mgr Joanna Harasim-Grym, starszy konserwator – pracownia konserwacji muzealiów
dr Katarzyna Darecka, kustosz dyplomowany – pracownia konserwacji architektury

ODDZIAŁ KUŹNIA WODNA

mgr Lech Trawicki, kustosz – kierownik oddziału (do 30 czerwca 2019 r.)

mgr Remigiusz Pacer, asystent – kierownik oddziału (od 1 lipca 2019 r.)

ODDZIAŁ GŁÓWNY MUZEUM GDAŃSKA

dr Andrzej Hoja, kustosz – kierownik oddziału

mgr Klaudiusz Grabowski, adiunkt

DZIAŁ HISTORII

dr Janusz Dargacz, kustosz – kierownik działu

mgr Katarzyna Kurkowska, kustosz

mgr Leszek Molendowski, adiunkt

DZIAŁ INWENTARZY MUZEALIÓW

mgr Katarzyna Lis, kustosz – główny inwentaryzator

Paulina Szeksztełło, specjalista ds. inwentarzy muzealiów

PRACOWNIA CARILLONÓW

dr Monika Kaźmierczak, carillonistka miejska

BIBLIOTEKA

mgr Agnieszka Cińcio-Pętlicka, bibliotekarz – kierownik biblioteki

DZIAŁ EDUKACJI I OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO

mgr Monika Kryger, kustosz – kierownik działu

mgr Mateusz Jasik, kustosz – zastępca kierownika działu

mgr Anna Czarnota, adiunkt

mgr Justyna Kieczmer, asystent (do 30 września 2019 r.)

Krzysztof Kucharski, specjalista ds. edukacji

mgr Anna Mallek-Bojke, adiunkt

mgr Joanna Potulska, asystent

DZIAŁ KADR I ORGANIZACJI

mgr Katarzyna Wilewska, kierownik działu
Stefania Pawłowska, główny specjalista ds. pracowniczych

KANCELARIA

mgr Beata Skrzecz, kierownik kancelarii
Barbara Piekarska, specjalista ds. kancelaryjnych

DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY

mgr Anna Ossowska, zastępca głównego księgowego
mgr Ilona Hajdamowicz, specjalista ds. finansowo-księgowych – kasjer
mgr Agnieszka Kamińska, specjalista ds. finansowo-księgowych
mgr Klaudia Arendt, starszy referent ds. finansowo-księgowych
Katarzyna Szczypińska, specjalista ds. finansowo-księgowych
mgr Aleksandra Skóra, specjalista ds. finansowo-księgowych

SAMODZIELNE STANOWISKO DS. ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Elżbieta Miłosierna, główny specjalista ds. zamówień publicznych

DZIAŁ MARKETINGU

mgr Michał Pietrzak, kierownik działu
mgr Bożena Kowalczuk, specjalista ds. magazynowo-wydawniczych

DZIAŁ KOMUNIKACJI I PROMOCJI

dr Andrzej Gierszewski, adiunkt – kierownik działu
mgr Alicja Bittner, z-ca kierownika działu
mgr Agnieszka Grabowska-Ogrodnik, specjalista ds. promocji i fotografii

DZIAŁ PROGRAMÓW POMOCOWYCH

mgr Kinga Krause, kierownik działu
mgr Katarzyna Dudczak, specjalista ds. programów pomocowych

DZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA

mgr Dariusz Wysocki, specjalista ds. bezpieczeństwa

SAMODZIELNE STANOWISKO DS. BHP

mgr Dariusz Wysocki, główny specjalista ds. bhp

DZIAŁ TECHNICZNY

inż. Arkadiusz Szekszteńko, kierownik działu

Teresa Peplińska, specjalista ds. inwestycji

mgr Aleksandra Płotka, specjalista ds. konserwacji zabytków nieruchomych

Kazimierz Formela, specjalista ds. remontów

DZIAŁ TECHNICZNY – BRYGADA REMONTOWA

Dawid Jaroszewski, pracownik techniczny – konserwator

Mirosław Drażek, pracownik techniczny – stolarz

Roman Kućma, pracownik techniczny – konserwator

Piotr Kwiatkowski, pracownik techniczny – konserwator

Mariusz Skóra, pracownik techniczny – konserwator

Jacek Niedźwiedzki, pracownik techniczny – elektryk – kierowca

Tadeusz Stojalowski, pracownik techniczny – konserwator

DZIAŁ INFORMATYCZNY

Piotr Stój, kierownik działu

Jakub Szałkowski, specjalista ds. informatycznych

DZIAŁ DIGITALIZACJI

mgr Jerzy Wołodźko, kierownik działu

mgr Hubert Kotarski, zastępca kierownika działu

inż. Ewa Grela, specjalista ds. digitalizacji – fotograf

mgr Agata Włodarczak, specjalista ds. digitalizacji

DZIAŁ ADMINISTRACJI

Emilia Kroplewska, kierownik działu

mgr Patrycja Marszewska, specjalista ds. administracyjnych

mgr Ewelina Malinowska, specjalista ds. administracyjnych (do 31 grudnia 2019 r.)

↑ PLYCINA BOAZERII Z DUŻEJ
JADALNI W DOMU UPHAGENA
FOT. EWA GRELA

Joanna Sapieha-Kozakiewicz, specjalista ds. administracyjnych
mgr inż. Iwona Duzowska, specjalista ds. nieruchomości
mgr Iwona Dajnowiec – referent ds. administracyjnych

DZIAŁ ADMINISTRACJI – ZAOPATRZENIE

Wiesław Wnukowski, pracownik techniczny – zaopatrzeniowiec

DZIAŁ ADMINISTRACJI – OBSŁUGA CZYSTOŚCIOWA

Bogumiła Kirszenstein, pracownik usług czystościowych

Jadwiga Toporek, pracownik usług czystościowych

Zbigniew Jeszke, pracownik usług czystościowych

Marek Kozakiewicz, pracownik usług czystościowych

Raport z działalności Muzeum Gdańska za rok 2019

TEKSTY:

Waldemar Ossowski
Ewa Barylewska-Szymańska
Anna Frąckowska
Andrzej Gierszewski
Janusz Marszalec

przy współpracy zespołu pracowników Muzeum Gdańska w składzie:

Marek Adamkiewicz
Alicja Bittner
Katarzyna Darecka
Janusz Dargacz
Maciej Flis
Joanna Grążawska
Joanna Harasim-Grym
Andrzej Hoja
Ewa Juszczak
Hubert Kotarski
Emilia Kroplewska
Mateusz Jasik
Izabela Jastrzemska-Olkowska
Grzegorz Jedlicki
Kinga Krause
Monika Kryger
Katarzyna Lis
Remigiusz Pacer
Stefania Pawłowska
Michał Pietrzak
Grzegorz Szychliński
Wojciech Szymański
Katarzyna Wilewska
Jerzy W. Wołodźko

REDAKCJA MERYTORYCZNA: Ewa Barylewska-Szymańska, Anna Frąckowska,
Andrzej Gierszewski, Janusz Marszalec

DOBÓR ILUSTRACJI: Agnieszka Grabowska, Marta Krzyżowska

REDAKCJA JĘZYKOWA: Ewelina Ewertowska

PROJEKT GRAFICZNY, SKŁAD: Eurydyka Kata i Rafał Szczawiński | re:design studio

DRUK: ZAPOL Sobczyk sp.j., Szczecin

NA OKŁADCE: Matthaues Merian, „Panorama Gdańska”,
miedzioryt, 1641 r., Muzeum Gdańska

© Muzeum Gdańska

ul. Długa 46/47
80-831 Gdańsk
www.muzeumgdansk.pl

ISBN 978-83-61077-67-1

